

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT NR. 11-2017

BARNEVERNTJENESTEN
ORGANISERING, RESSURSBRUK, SAKSBEHANDLING,
FOREBYGGENDE VIRKSOMHET OG INTERNKONTROLL

LØRENSKOG KOMMUNE

SEPTEMBER 2017

INNHold

SAMMENDRAG	I
Formål og problemstillinger	i
Revisjonens oppsummering og konklusjon	i
1 Innledning	1
1.1 Bakgrunn og formål	1
1.2 Problemstillinger og avgrensninger	1
1.3 Kilder til revisjonskriterier	2
1.4 Oppbygging av rapporten	2
2 Metode	3
2.1 Datainnsamling og datagrunnlag	3
2.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet	4
3 Organisering, Saksutvikling og ressursbruk	5
3.1 Organisering	5
3.2 Bemanning	7
3.2.1 Dekningsgrad	8
3.2.2 Omfanget av ulike tiltakstyper	9
3.3 Ressursbruk og prioritering	11
3.3.1 Nøkkeltall fra KOSTRA	11
3.3.2 Budsjett- og regnskapsutvikling	16
3.4 Saksomfang og utvikling	17
3.4.1 Saksutvikling i landet	17
3.4.2 Saksutvikling i Lørenskog	17
3.5 Revisjonens oppsummering	22
4 Frister for meldinger og undersøkelser	23
4.1 Kriterier for frister for saksbehandling av meldinger og undersøkelser	23
4.2 Funn meldinger og undersøkelser	23
4.2.1 Fristetterlevelse	23
4.3 Revisjonens vurdering	26
5 Forebyggende barnevern	27
5.1 Kriterier forebyggende barnevern	27
5.2 Funn forebyggende arbeid Lørenskog barneverntjeneste	28

5.2.1	Målsetninger og rutiner for det forebyggende arbeidet	28
5.3	Tilgjengelighet	31
5.4	Samarbeid med forvaltningen	34
5.4.1	Kommunens samarbeidssystem for barn og unge	34
5.4.2	Rutiner for samarbeid i barneverntjenesten	35
5.4.3	Tverrfaglige møter	36
5.5	Revisjonens vurdering	37
6	Internkontroll i barneverntjenesten	38
6.1	Kriterier internkontroll	38
6.1.1	Internkontroll etter barnevernloven	38
6.2	Funn internkontroll	40
6.2.1	System for internkontroll	40
6.2.2	Organisering, oppgaver og ansvarsområder	41
6.2.3	Sikre tilgang og kunnskap om lovverk	42
6.2.4	Nødvendig kompetanse	44
6.2.5	Medvirkning	48
6.2.6	Brukermedvirkning	48
6.2.7	Risikovurdering	50
6.2.8	Forebygge, avdekke og rette opp brudd	51
6.2.9	Overvåkning av internkontroll	51
6.2.10	Arbeidsmiljø	52
6.3	Revisjonens vurdering	54
	KILDER	55
	OVERSIKT OVER DIAGRAM, TABELLER OG FIGURER	57
	VEDLEGG 1	58

SAMMENDRAG

Formål og problemstillinger

Formålet med undersøkelsen er å gjennomgå barneverntjenestens organisering, ressursbruk og utvikling, tilrettelegging for forebyggende innsats, fristetterlevelse og å vurdere i hvilken grad barnevernet i Lørenskog har etablert et tilfredsstillende system og en god praksis for internkontroll.

Undersøkelsen har fire problemstillinger.

1. Hvordan er barnevernet organisert, hva er ressursbruken og hva er omfanget av meldinger, undersøkelser og ulike hjelpetiltak i tjenesten i perioden 2013-2016?
2. I hvilken grad overholder barneverntjenesten tidsfrister for saksbehandlingen?
3. I hvilken grad har barnverntjenesten lagt til rette for å arbeide forebyggende?
4. I hvilken grad har barneverntjenesten etablert et tilfredsstillende system for internkontroll?

Revisjonens oppsummering og konklusjon

Organisering, ressursbruk og saksutvikling

Barneverntjenesten i Lørenskog er organisert under sektoren Oppvekst og utdanning, sammen med grunnskole, barnehage og en rekke andre tjenester som angår barn og unge. Tjenesten jobber etter generalistmodellen, hvor saksbehandlere følger barnet og familien i alle faser av en sak. Det er imidlertid etablert et eget tiltaksteam som skal stå for gjennomføringen av de mer omfattende tiltakene i enkeltsaker. De to teamene er ikke samlokalisert. I forbindelse av bytte av lokaler vil imidlertid barneverntjenesten samles, og det vil også vurderes om nåværende organisering som generalister skal endres.

Barneverntjenesten hadde per 1.1.2017 32,5 årsverk, fordelt på de to teamene. I 2016 hadde 7 medarbeidere oppstart av foreldrepermisjon, og 10 medarbeidere hadde permisjon på samme tid i 2016. Dette er en stor del av arbeidsstokken, og det har derfor vært krevende for kommunen å dekke opp disse stillingene gitt det arbeidsmarkedet som man står overfor. Se nærmere om dette også under punkt 4.3.

Rapporterte KOSTRA-tall viser at Lørenskog barneverntjeneste, i likhet med resten av landet, har hatt økning i antall barn med meldinger, undersøkelser og tiltak de siste fire årene. Lørenskog skiller seg ut i forhold til sammenligningskommunene i andel tiltak som henlegges etter ønske fra parten selv, også der barnevernet anbefalte tiltak. Barnevernet har ikke gjort egne undersøkelser for å

forklare denne tendensen, men har satt inn tiltak over flere år med målsetning om en bedre kommunikasjon med barn og familier for å motivere til tiltak.

Undersøkelsen viser at Lørenskog har relativt stabile netto driftsutgifter *per barn med tiltak*, men har hatt lavere netto driftsutgifter *per barn i barnevernet* over de fire årene som kartleggingen her tar for seg. Det vises i intervju til at tjenesten drives ut i fra kommunens økonomiske forutsetninger, og at driftsrammene blir satt av kommunestyret. Lørenskog barneverntjeneste ligger noe lavere i netto driftsutgifter enn Kostragruppe 13. Beregninger av utgiftsbehovet for barnevernområdet ligger da også noe under landsgjennomsnittet. Barneverntjenesten har hatt et mindreforbruk i årene 2012–2015. For 2016 er det imidlertid registrert et merforbruk, med avvik på - 2,14 % mellom regnskap og revidert budsjett. Dette forklares med at det er krevende å budsjettere kostnader til plasseringer i ettervern og tiltak utenfor hjemmet, siden det er store variasjoner fra år til år.

Saksbehandlingsfrister for meldinger og undersøkelser

Problemstilling 2	Revisjonskriterier
I hvilken grad etterlever barneverntjenesten frister for meldinger og undersøkelser?	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Meldinger skal gjennomgås innen en uke ➔ Undersøkelser skal konkluderes innen 3 måneder

Undersøkelsen viser at kommunen overholder frister for meldinger, men at fristoversittelser for undersøkelsessaker har økt fra 10 % i 2014 til 26 % i 2016. Barnevernet forklarer økningen med at mange medarbeidere var ute i foreldrepermisjon, og det har vært krevende å dekke inn stillingene i dagens arbeidsmarked. Det ble leid inn konsulenter for å gjennomføre 75 undersøkelsessaker i 2016, uten at dette var tilstrekkelig. På revisjonstidspunktet var ikke etterslepet på saker tatt inn.

Det å overholde fristene for undersøkelsessakene i barnevernet skal være med på å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp tidsnok. Revisjonen vurderer det slik at Lørenskog kommunen ikke oppfyller dette lovkravet i dag, og mener dette i visse tilfeller kan føre til alvorlige konsekvenser for de barna det gjelder.

Barneverntjenestens forebyggende virksomhet

Problemstilling 3	Revisjonskriterier
I hvilken grad har barneverntjenesten lagt til rette for å arbeide forebyggende?	<ul style="list-style-type: none"> → Barneverntjenestens forebyggende arbeid bør være forankret i tjenestens rutiner og retningslinjer → Barneverntjenesten skal legge til rette for å være tilgjengelige for private og offentlige aktører → Barneverntjenesten skal ha etablerte rutiner for samarbeid med andre offentlige instanser

Barneverntjenesten i Lørenskog har en rekke rutiner og retningslinjer for sitt forebyggende arbeid, da særlig gjennom arbeidsoppgavene som er beskrevet i barneverntjenestens rutinehåndbok. Barneverntjenesten er også involvert i kommunens tverrfaglige system for barn og unge, med blant annet forebyggende innsats gjennom TILO-modellen og tverrfaglige møter. Revisjonen vurderer det slik at barneverntjenesten har forankret tydelige og konkrete rutiner for sitt forebyggende arbeid.

Tjenesten har flere tiltak for å bidra til en tilgjengelig barneverntjeneste og dermed en lav terskel for å ta kontakt ved bekymring for et barn. Blant annet er det etablerte treffpunkter mellom barneverntjenesten og barnehage, skole og helsetjenester. Tverrfaglige møter har en høy prioritet og oppleves som viktige.

Til tross for etablerte rutiner, er det potensiale for forbedring på dette området. Barnevernets statistikk over meldere viser at det meldes lite fra barnehager i Lørenskog, sammenlignet med blant annet skole. Fra barnevernets ståsted er erfaringen at enkelte barnehager har for høy terskel for å ta kontakt med barnevernet. Medarbeidere i barneverntjenesten peker selv på at tjenesten burde være mer utadrettet i sin virksomhet, og i større grad informere om barnevernet og dets oppgaver. Revisjonen vurderer det slik at det kan være grunn til bekymring rundt det forhold at meldinger til barnevernet i liten grad kommer fra barnehagene. For kommunen kan det være grunn til å gå nærmere gjennom dette og iverksette de tiltak som de anser nødvendig

Internkontroll

Problemstilling 4	Revisjonskriterier
I hvilken grad har barneverntjenesten etablert et tilfredsstillende system for internkontroll og følges det i praksis?	<ul style="list-style-type: none"> → Internkontrollen skal kunne dokumenteres, være oppdatert og tilgjengelig (§5) → Internkontrollen skal være i henhold til kravene satt i forskrift om internkontroll § 4 (a-h)

Revisjonen vurderer det slik at Lørenskog barneverntjeneste har etablert et godt system for internkontroll. Rutinehåndbok og dokumentet «Internkontroll for barneverntjenesten» viser at tjenesten har svart ut og har rutiner for alle krav i internkontrollforskriften.

Det er positivt at tjenesten har et formelt høyt kompetansenivå, og at tjenesten har en rekke kompetansehevende tiltak for alle ansatte. De ansatte i tjenesten har en lav terskel for å melde om avvik fra interne rutiner og lovkrav. Tjenesten har et system for kvalitetssikring av saksbehandling ved fagledere og ledere.

Tjenesten trekker imidlertid selv frem noen punkter som de ønsker å forbedre og utvikle, som oppfølgingen av avvik og dokumentasjonen av dette, og en ytterligere systematisk risikovurdering.

Rådmannens uttalelse til rapporten

Et utkast til rapport er forelagt rådmannen til uttalelse. Revisjonen har også mottatt tilbakemelding på faktagrunnlaget i rapporten fra enhetsleder Forebyggende barn og unge. Det er gjort rettelser i samsvar med tilbakemeldingen.

Rådmannen konstaterer at det er gjort en grundig revisjon basert på mandat gitt av kontrollutvalget. Rådmannen merker seg de vurderingene revisjonen har gjort i forbindelse med fristoverskridelser, barnevernets forebyggende virksomhet og internkontroll. Rådmannen legger stor vekt på at kommunen skal overholde lovkrav til saksbehandlingen, og det er i den forbindelse blant annet gjennomført tiltak for å styrke saksbehandlingskapasiteten. Rapporten vil også bli fulgt opp i kommunens tverrfaglige samarbeidssystem om barn og unges oppvekstvilkår, hvor også bekymringsmeldinger til barnevernet vil bli gjenstand for drøfting.

I sum mener rådmannen at revisjonen i sin rapport peker på enkelte sentrale utfordringer som det blir viktig å følge opp i tiden fremover, og også at revisjonen har funnet sterke sider ved barneverntjenesten som det blir viktig å opprettholde og bygge videre på. Rådmannen vil bruke funnene i revisjonsrapporten i det videre kvalitetsarbeidet i barneverntjenesten. Det vises også til at barneverntjenesten i dag er i en prosess med å utarbeide en ambisiøs kvalitetsplan, hvor en sentral brikke i denne prosessen var tilsettingen av kvalitetsleder sommeren 2017 og en strukturell endring av ledergruppen.

Anbefalinger

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen blir revisjonens anbefalinger:

1. *For å sikre at alle barn får avklart sine hjelpebehov tidsnok, bør kommunen sette inn de nødvendige tiltak for å overholde lovens saksbehandlingsfrister for undersøkelsessaker i barnevernet.*
2. *Siden undersøkelsen viser at det kan være grunn til bekymring knyttet til det at meldinger til barnevernet i liten grad kommer fra barnehagene, bør kommunen gå nærmere gjennom dette og eventuelt iverksette de tiltak som den anser nødvendig.*

Jessheim, 15.9.2017

Odny Ruud Nordvik
avdelingsleder forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Morten Kallevig
prosjektleder

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og formål

Kontrollutvalget i Lørenskog kommune bestilte i møte 15.12.2016 (sak 43/16) en forvaltningsrevisjon innenfor tjenesteområdet barnevern. Bakgrunnen for bestillingen er kommunestyrets behandling av «Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020», hvor det var ønskelig å avklare hvorvidt Lørenskog har en godt fungerende barneverntjeneste. Det fremgikk av kommunestyrebehandlingen et ønske om å undersøke barneverntjenesten i kommunen med henblikk på tjenestens system, struktur og ressurser (saksfremlegg sak 43/16). Prosjektplanen ble vedtatt i møte 9.2.2017 (sak 2/17). Undersøkelsen ble utvidet med en egen problemstilling og kriterier for fristetterlevelse av meldinger og undersøkelser.

Formålet med undersøkelsen er å gjennomgå barneverntjenestens organisering, ressursbruk og utvikling, tilrettelegging for forebyggende innsats og å vurdere i hvilken grad barnevernet i Lørenskog har etablert et tilfredsstillende system og en god praksis for internkontroll.

1.2 Problemstillinger og avgrensninger

Undersøkelsen har tre problemstillinger:

1. Hvordan er barnevernet organisert, hva er ressursbruken og hva er omfanget av meldinger, undersøkelser og ulike typer hjelpetiltak i tjenesten i perioden 2013-2016?
2. I hvilken grad overholder barneverntjenesten tidsfrister for saksbehandlingen?
3. I hvilken grad har barneverntjenesten lagt til rette for å arbeide forebyggende?
4. I hvilken grad har barneverntjenesten etablert et tilfredsstillende system for internkontroll?

Den første problemstillingen er beskrivende og besvares ved å redegjøre for hvordan kommunen har organisert tjenesten (herunder bemanning og kompetanse), beskrivelse av ressursbruk i tjenesten og omfanget av meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak i perioden 2013-2016. Om barneverntjenesten retter seg etter fastsatte tidsfrister for saksbehandlingen behandles i en egen problemstilling to.

I den tredje problemstillingen vil revisjonen se på hvordan barneverntjenesten har lagt til rette for tidlig innsats overfor barn og unge som har behov for hjelp. Undersøkelsen vil se nærmere på om det er etablert et system og rutiner for barneverntjenestens forebyggende arbeid, og hvorvidt barneverntjenesten har etablert et samarbeid med andre instanser som er involvert i kommunens forebyggende arbeid for barn og unge.

Problemstilling fire omhandler internkontroll. Kommunen skal etter barnevernloven § 2-1 ha internkontroll for å sikre at oppgavene på barnevernområdet utføres i samsvar med de krav som loven setter. Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester (forskrift 14. desember 2005 nr. 584 om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester) definerer interkontroll som «systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med lovkrav» (§ 3).

Undersøkelsen har systemfokus, og vil i all hovedsak redegjøre for at det er etablert systemer og rutiner på de områdene som er undersøkt, og i mindre grad om hvordan rutinene utføres i praksis.

1.3 Kilder til revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de normer og krav som stilles til kommunens virksomhet på det området som er gjenstand for en forvaltningsrevisjon. Revisjonskriteriene er med andre ord den målestokken som kommunens praksis holdes opp mot, og grunnlaget for revisjonens vurderinger. Revisjonskriterier kan utledes fra lover, forskrifter og andre retningslinjer fra nasjonale myndigheter, kommunens egne rutiner og hva som ansees som god forvaltningsskikk på området.

I denne undersøkelsen er revisjonskriteriene blant annet utledet fra følgende kilder:

- Lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (barnevernloven)
- Forskrift 14. desember 2005 nr. 584 om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester.

1.4 Oppbygging av rapporten

Kapittel en og to, inneholder innledning og metode. Kapittel tre omhandler organisering av barneverntjenesten, herunder bemanning. Det neste kapitlet, kapittel fire, undersøker tjenestens etterlevelse av lovpålagte frister. Kapittel fem omhandler forebyggende innsats, mens det siste kapitlet gjennomgår kommunens internkontroll på barnevernområdet. Kapittel tre er deskriptiv og således uten kriterier og vurderinger.

De kapitlene som besvarer undersøkelsens problemstillinger er utformet med revisjonskriterier, beskrivelse av fakta og revisjonens vurdering. Revisjonens samlede vurdering og konklusjon, samt anbefalinger, er presentert i rapportens sammendrag først i rapporten.

2 METODE

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til RSK 001- Standard for forvaltningsrevisjon¹ som er fastsatt i styret i Norges Kommunerevisorforbund. Standarden definerer hva som er god revisjonsskikk innen kommunal forvaltningsrevisjon.

2.1 Datainnsamling og datagrunnlag

Dokumentanalyse

Revisjonen sendte leder for barnverntjenesten en liste over ønskede dokumenter. Formålet var å få informasjon om barneverntjenesten generelt, samt en oversikt over hvordan kommunen gjennom blant annet planer, instruksjer og rutiner legger til rette for at barneverntjenesten kan arbeide forebyggende og hvordan den ivaretar forskrift om internkontroll. Alle dokumentene revisjonen mottok har blitt systematisk gjennomgått og relevant informasjon for prosjektet er beskrevet i rapporten.

Intervjuer

Revisjonen har gjennomført to intervjuer, ett med leder barneverntjenesten og ett med assisterende leder i barneverntjenesten.

Intervjuene ble gjennomført som delvis strukturerte intervjuer. I forkant av intervjuene ble det utarbeidet intervjuguider med forhåndsdefinerte spørsmål. Under intervjuet ble det skrevet referat som i etterkant ble tilsendt informantene for verifisering. Vi sendte også leder og assisterende leder noen spørsmål på epost. De verifiserte referatene og svarene via epost har så blitt brukt som datagrunnlag i rapporten.

Spørreundersøkelse

For å få svar på om hvordan medarbeidere i barneverntjenesten opplever egen tjeneste med tanke på arbeidsmiljø, gjennomføring av oppgaver og internkontroll ble det gjennomført en spørreundersøkelse med alle saksbehandlere i tjenesten. Leder, assisterende leder og merkantile stillinger mottok ikke spørreundersøkelsen². Spørreundersøkelsene ble distribuert gjennom spørretjenesten QuestBack. 30 av 39 saksbehandlere svarte på undersøkelsen.

I forkant av undersøkelsen fikk assisterende barnevernleder et informasjonsskriv om revisjonen og undersøkelsen som ble distribuert til medarbeiderne. Undersøkelsene ble sendt ut 8.6.2017. Det ble sendt ut en påminnelse til de som ikke hadde svart innen frist 16.6.2017.

---

¹ Standarden bygger på internasjonalt anerkjente standarder og prinsipper vedtatt av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og The Institute of Internal Auditors (IIA).

² En av de merkantile stillingene fikk tilsendt og besvarte spørreundersøkelsen. Undersøkelsen ble gjennomført anonymt og er derfor ikke mulig å ta ut av utvalget etter besvarelse. Dette vurderes til ikke å ha noen vesentlig påvirkning på undersøkelsens resultater.

2.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet

Pålitelige data sikres ved å være nøyaktig under datainnsamling og databehandling. Gyldighet betegner dataenes relevans for å besvare problemstillingene som er valgt. Revisjonen mener at dataene som denne rapporten bygger på samlet sett pålitelige og gyldige, og gir et forsvarlig grunnlag for revisjonens vurderinger og anbefalinger.

Den gjennomførte dokumentanalysen

Gjennom metodetriangulering, det vil si å bruke flere ulike metoder for å besvare de samme spørsmålene, har vi redusert utfordringen det kan være når mottatte dokumenter ikke gir nok informasjon om viktige tema. Dersom inntrykket vi får er lignende ut fra bruk av flere metoder styrkes kvaliteten og gyldigheten i undersøkelsen.

De gjennomførte intervjuene

En systematisk innsamling ved bruk av intervjuguide sikrer høy pålitelighet, mens mulighet for å stille oppfølgingsspørsmål underveis i intervju ivaretar høy gyldighet i undersøkelsen.

Høy pålitelighet sikres også gjennom at referat fra intervjuene i etterkant har blitt sendt ut til verifisering hos de intervjuede. Alle referatene har blitt returnert med rettelser til revisjonen. Dermed er vi trygge på at informasjonen som har blitt brukt for å besvare problemstillingene er korrekt.

Den gjennomførte spørreundersøkelsen

Dataenes pålitelighet er som regel høy når man benytter seg av spørreundersøkelser fordi man lett kan gå tilbake å etterprøve undersøkelsen da hver respondent får akkurat det samme spørsmålssettet, og man har god oversikt over hvem man har sendt ut spørreundersøkelsen til.

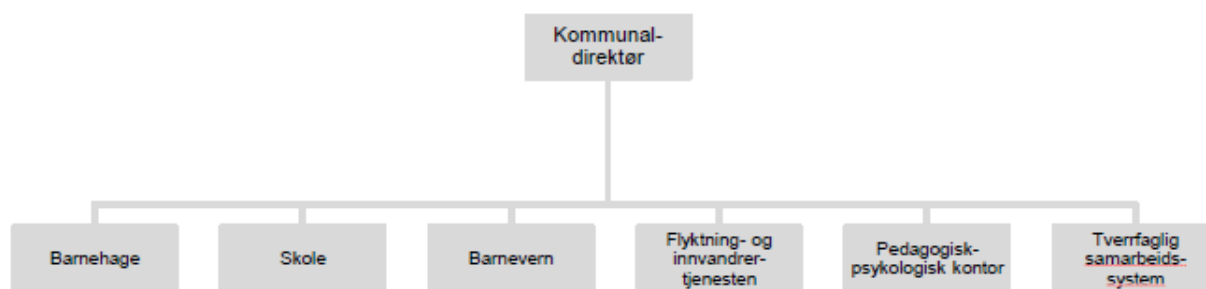
Utfordringen med tanke på dataenes gyldighet, har vært å utforme spørsmålene på best mulig måte for å kunne få så relevant informasjon for våre problemstillinger som mulig. Vi har tatt med noen åpne spørsmål der respondentene kan legge til utfyllende informasjon, noe som sikrer dataenes gyldighet i undersøkelse.

3 ORGANISERING, SAKSUTVIKLING OG RESSURSBRUK

I det kommende kapittelet vil organisering og struktur for barneverntjenesten i Lørenskog bli presentert, før vi ser nærmere på hvordan omfanget i saker har utviklet seg i perioden 2013-2016. Der dette er hensiktsmessig vil tallene for Lørenskog sammenlignes med nabokommunene Rælingen, Skedsmo, Ullensaker, Kostragruppe 13 og landet uten Oslo. Kapittelet ser også på ressursbruk og prioritering av tjenesten. Kapittelet besvarer undersøkelsens første problemstilling.

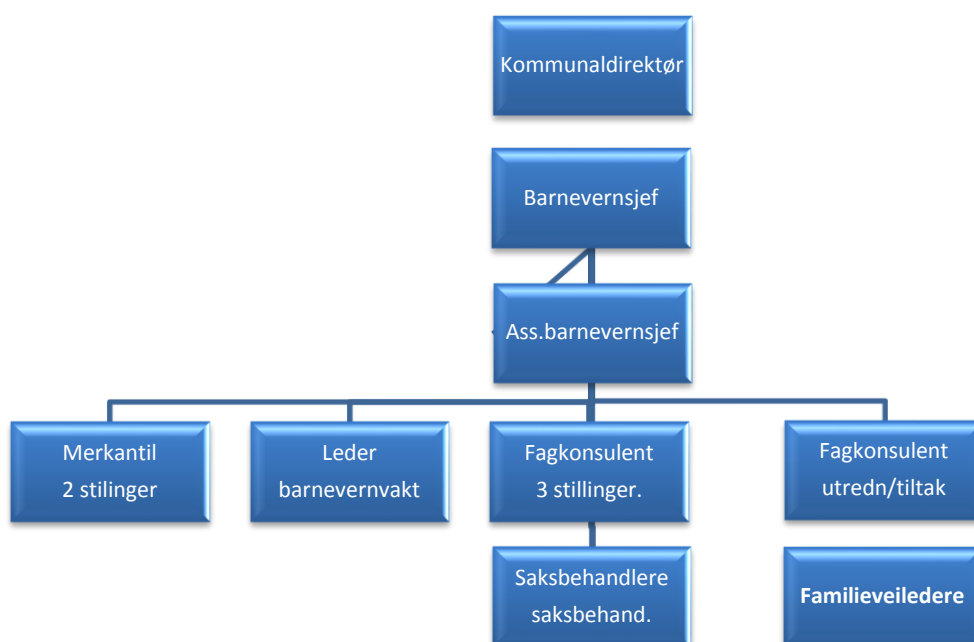
3.1 Organisering

Figur 1 Organisering Oppvekst og utdanning

Kilde: Årsrapport Lørenskog kommune 2015

Barneverntjenesten er organisert under sektoren Oppvekst og utdanning. Sektoren har ansvar for grunnskole, APO-skolen, skolefritidsordning, barnehager, tverrfaglig samarbeidssystem for barn og unge (TFS), musikk- og kulturskolen, pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT), voksenopplæring på grunnskolens område, språk og samfunnsopplæring (Rasta opplæringscenter), barnevern, barnevernvakt, utekontakt, botiltak for enslige mindreårige flyktinger og flyktning- og innvandrertjeneste.

Figur 2 Organisasjonskart barneverntjenesten

Kilde: Internkontroll barneverntjenesten Lørenskog (2016).

Som kartet viser har Lørenskog barneverntjenesten flere nivåer med ledere og fagledere. Barneverntjenesten ledes av barnevernsjef. Kjerneoppgavene til barnevernsjef er personalledelse, budsjett og regnskap, og et overordnet faglig ansvar. Leder forteller i intervju at han i utgangspunktet ikke er involvert i saksbehandling av enkeltsaker, men kan bidra ved særlig krevende saker eller situasjoner.

I tillegg til barnevernleder har tjenesten en assisterende barnevernleder, som er leders faste stedfortredende. Assisterende barnevernleder skal, ifølge rutinehåndboken, sørge for den faglige ledelsen av kontoret i barnevernsjefens fravær, disponere medarbeidere, fordele oppgaver og godkjenne utgående dokumenter. Assisterende barnevernleder er nærmeste leder for 4 fagledere (tidligere fagkonsulenter), som også har et ansvar for faglig oppfølging av kontoret, dokumentgodkjenning og disponering av medarbeidere. Videre skal fagledere være drøftingspartner og beslutningsmyndighet, som innebærer at fagleder skal kunne ta ansvar for og /eller beordre medarbeidere for gjennomføring av nødvendige oppgaver.

Det er 34 medarbeidere i stillinger som barnevernkonsulenter, familieveiledere og psykolog i tjenesten, samt to førstekonsulenter i merkantile stillinger. Barnevernkonsulentene er fordelt på to avdelinger, hvor familieveiledere og psykolog jobber i avdeling for utredning og tiltak. Denne avdelingen har utøvende oppgaver inn i mot familiene. Denne avdelingen er lokalisert på et annet sted enn den øvrige barneverntjenesten.

Det blir opplyst at tjenesten vil flytte til nye lokaler høsten 2017, og begge avdelingene vil da samles der.

3.2 Bemanning

Barneverntjenesten hadde per 1. april 2017 29 i besatte stillinger, men leder viser til at antall saksbehandlere skal utgjøre 34 årsverk, som vist i forrige avsnitt. Dette vil si at det er en vakanse på 5 stillinger på revisjonstidspunktet. I den beregningen er to stillinger som nylig ble tildelt inkludert. Barnevernleder peker på at det er tenkt at tjenesten skal ha 36 årsverk inklusive barnevernleder og ass. barnevernleder. Tabellen under viser utviklingen i antall stillinger siden 2013.

Tabell 1 Antall stillinger i barneverntjenesten 2013-2016

	2013	2014	2015	2016
Stillinger knyttet til administrasjon, saksbehandling og tiltak	26,8	29,0	32,0	32,5

Oversikt over fravær viser at i perioden mellom 2012 og 2016 har vært 19 permisjoner og 24 sykemeldinger med varighet på over 3 måneder. Permisjonene fordeler seg over de fire årene på følgende måte (registrert etter oppstart av permisjon):

2012: 2 permisjoner

2013: 6 permisjoner

2014: 1 permisjon

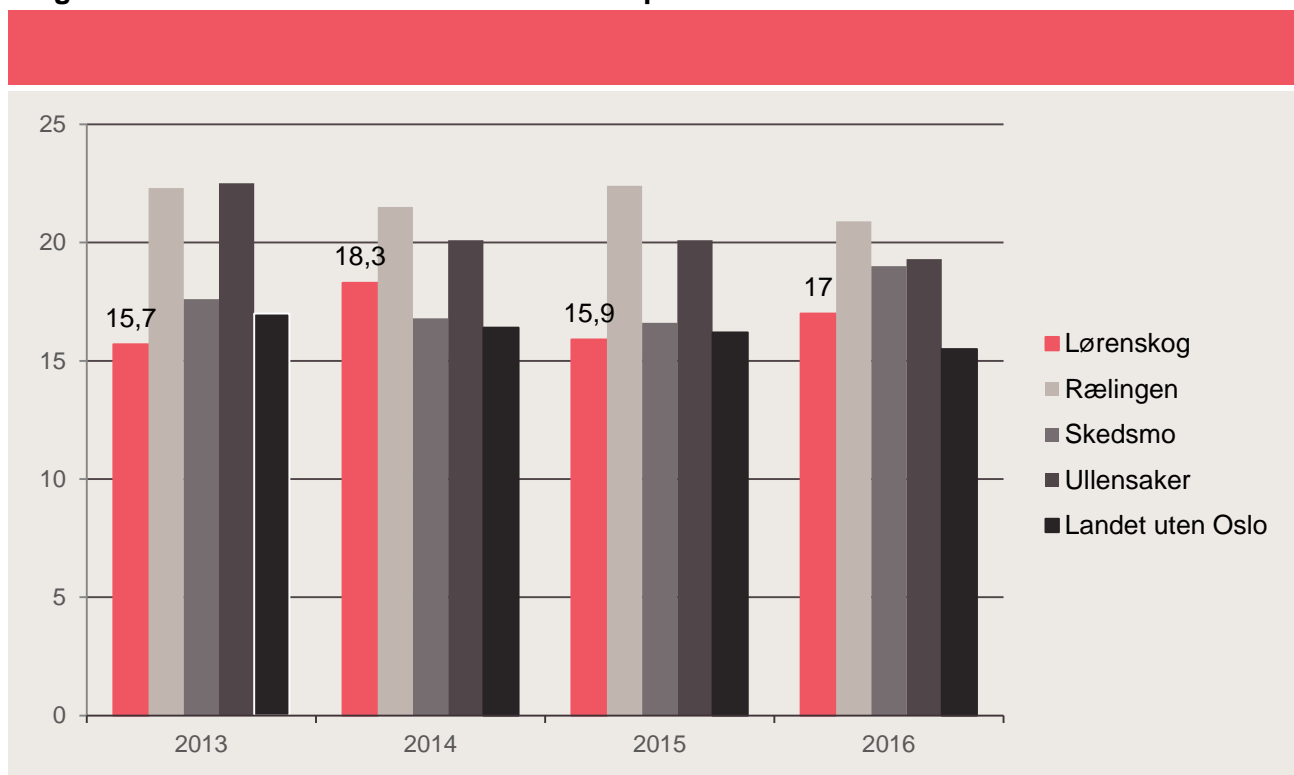
2015: 3 permisjoner

2016: 7 permisjoner

Permisjonene går i flere tilfeller over i kommende år. De tre med oppstart i 2015 var fortsatt ute i 2016, og samlet antall ute i permisjon samtidig var 10 ansatte i 2016. Leder bekrefter at mange permisjoner på et år har gitt utfordringer i tjenesten evne til å gjennomføre lovpålagte oppgaver, og at konsekvensene av det store antallet permisjoner i 2016 fortsatt ikke er tatt inn våren 2017. Tjenesten har i tillegg til faste ansatte hatt innleide konsulenter for saksbehandling.

Figuren under viser barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk ansatt i Lørenskog, Skedsmo, Ullensaker og Rælingen. Indikatoren sier noe om saksmengden per ansatt.

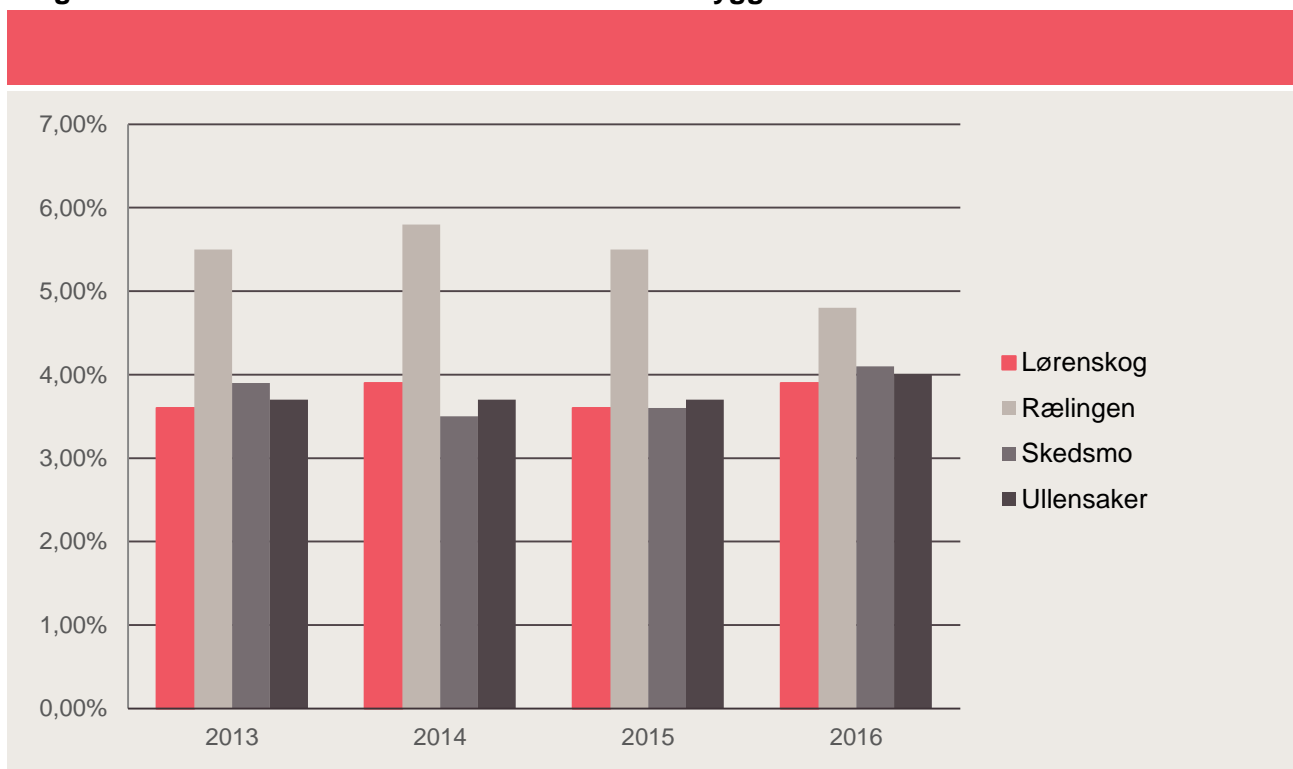
Diagram 1 Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Diagrammet viser at Lørenskog barneverntjenesten har færre saker per saksbehandler enn sammenligningskommunene Rælingen, Skedsmo og Ullensaker. Det er imidlertid forskjeller i organiseringsmodeller mellom de ulike kommunene, og tallforholdene gir derfor ikke alene et fullstendig bilde på saksbelastningen til de ansatte.

3.2.1 Dekningsgrad

Dekningsgrad sier noe om hvor stor andel av barn mellom 0–17 år i kommunen som mottar et tilbud fra barneverntjenesten. Her vil tallene fra Lørenskog sees i sammenheng med nærliggende sammenlignbare kommuner, Akershus, Landet uten Oslo og Kostragruppe 13.

Diagram 2 Andel barn med barneverntiltak ift. innbyggere 0–17 år

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Andelen barn som har et barneverntiltak i Lørenskog ligger på samme nivå som nabokommunene, med unntak av Rælingen kommune. Det er små variasjoner fra år til år, uten noen store hopp eller fall i andelen. Lørenskog ligger noe under det nasjonale gjennomsnittet på 4 % i 2016.

Når det gjelder andel undersøkelser som leder til tiltak er det store variasjoner fra kommune til kommune. Lørenskog lå i 2013 prosentvis høyere på andel undersøkelser som førte til tiltak enn nabokommunene og landet uten Oslo, som vist i figuren under.

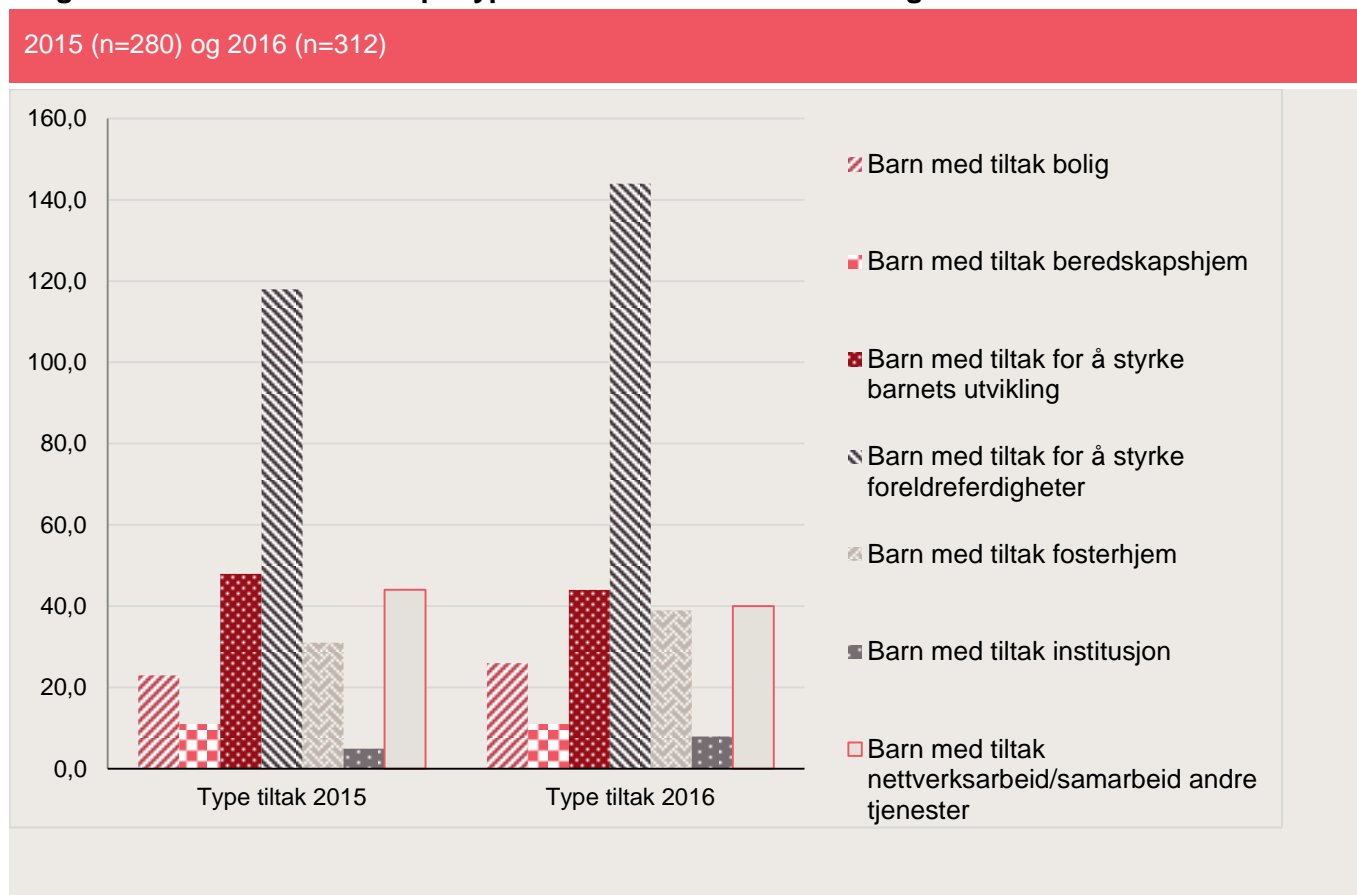
3.2.2 Omfanget av ulike tiltakstyper

Barneverntjenesten kan fatte vedtak om en rekke ulike tiltak. Tiltakene kan deles opp i to hovedkategorier, tiltak *i hjemmet* og tiltak *utenfor hjemmet*. Tiltak utenfor hjemmet kjennetegnes med at det er nødvendig å flytte barnet eller ungdommen, som fosterhjem, beredskapshjem eller plassering i institusjon. Under tiltak *i hjemmet* finner vi tiltak som har som hensikt å styrke barnets utvikling, styrke foreldreferdighetene og tiltak med fokus på nettverkssamarbeid/ andre tjenester. Barneverntjenesten har vedtaksmyndighet på frivillige hjelpetiltak, der hvor parten samtykker til å

motta et hjelpetiltak. Der hvor det ikke samtykkes til tiltak, kan saken fremmes for Fylkesnemd³ for barnevern og sosiale saker og har vedtaksmyndighet til å fatte vedtak etter barnevernloven.

Diagrammet under viser hvor mange barn som har de ulike tiltakene i 2015 og 2016.

Diagram 2 Antall barn fordelt på type tiltak 2015-2016 i Lørenskog barnevern

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Som figuren viser er det flest barn som har tiltak som faller under kategorien tiltak for å styrke foreldreferdigheter. Av de 280 barna som hadde tiltak i 2015 hadde 118 av disse tiltak som gikk på å styrke foreldreferdighetene, som utgjør 42 %. For 2016 var det 144 av 312 barn med vedtak med hensikt å styrke foreldreferdighet, en andel på 46 %. Samlet sett utgjør barn med tiltak *i hjemmet* 75 % av alle barn med tiltak i 2015 og 73 % i 2016. Barn med tiltak *utenfor hjemmet* er andelen med tiltak fosterhjem størst, og andelen barn med plassering i institusjon minst.

³ Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker er et domstollignende forvaltningsorgan som har avgjørelsesmyndighet i blant annet saker om omsorgsovertakelse av barn og om tvangsinngrep ved alvorlige atferdsvansker hos ungdom.

Diagrammet viser det har vært en økning i antall tiltak for å styrke foreldreferdigheter og barn i fosterhjem. De andre tiltakskategoriene er relativt stabile for årene 2015 og 2016.

Leder i barneverntjenesten forklarer i intervju at tjenesten prøver å skreddersy et opplegg rundt hvert enkelt barn, med utprøving av minste inngripende tiltak i henhold til barnevernloven. Etter generalistmodellen gjennomfører nå saksbehandlere mange av de mindre inngripende tiltakene i familiene, og tiltaksteamet gjennomfører de mer omfattende tiltakstypene. Det er imidlertid ønskelig å bygge opp tiltakskompetansen, og bruke tiltaksteamet også mer på de lettere tiltakene. Dette vil imidlertid kreve flere stillinger i tiltaksteamet. Styrking av tiltaksgruppa vil, i følge leder, frigjøre tid og kapasitet for saksbehandlere som da i større grad vil kunne få mer tid til blant annet undersøkelser.

På spørsmål om hva som oppleves som utfordrende trekker barnevernleder frem tid nok til hver enkelt sak. Han viser til at jo bedre man jobber på et tidlig stadium, jo færre plasseringer utenfor hjemmet.

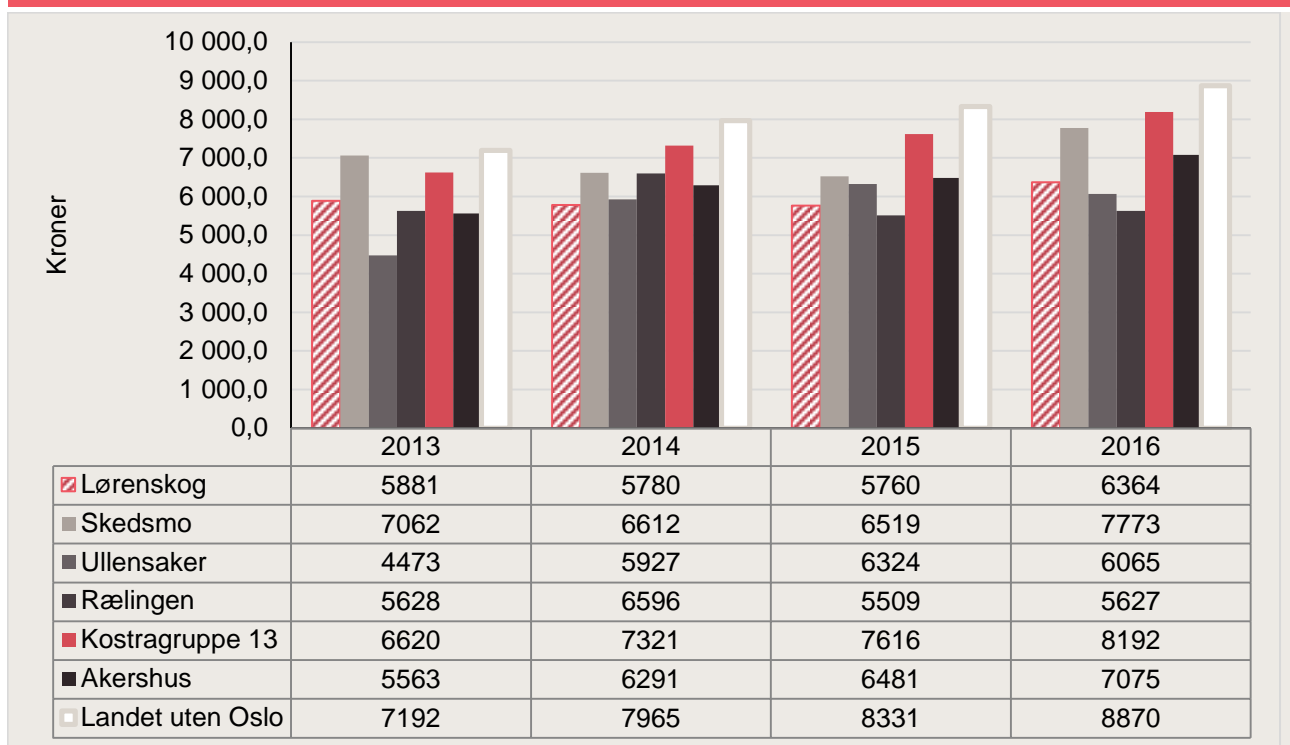
3.3 Ressursbruk og prioritering

3.3.1 Nøkkeltall fra KOSTRA

Ressursbruks- og prioriteringsindikatorer beregnes ved å fordele utgifter til en tjeneste på antall innbyggere i målgruppen for tjenesten. Indikatorene er således gjennomsnittstall for kostnader per innbygger. Netto driftsutgifter er en ressurs- og prioriteringsindikator og synliggjør kommunens utgifter etter at refusjoner, egenbetalinger og tilskudd er trukket fra (KS sammenstillingsnotat 2015). Barneverntjenestens primærmålgruppe er barn og unge i alderen 0-17 år. Figuren under viser kommunes netto driftsutgifter *per innbygger* i denne målgruppen, sammenlignet med nabokommunene Skedsmo, Ullensaker, Rælingen, landsgjennomsnittet uten Oslo, fylket og Kostragruppe 13.

Diagram 3 Netto driftsutgifter per innbygger 0-17

2013-2016 (konsern)

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

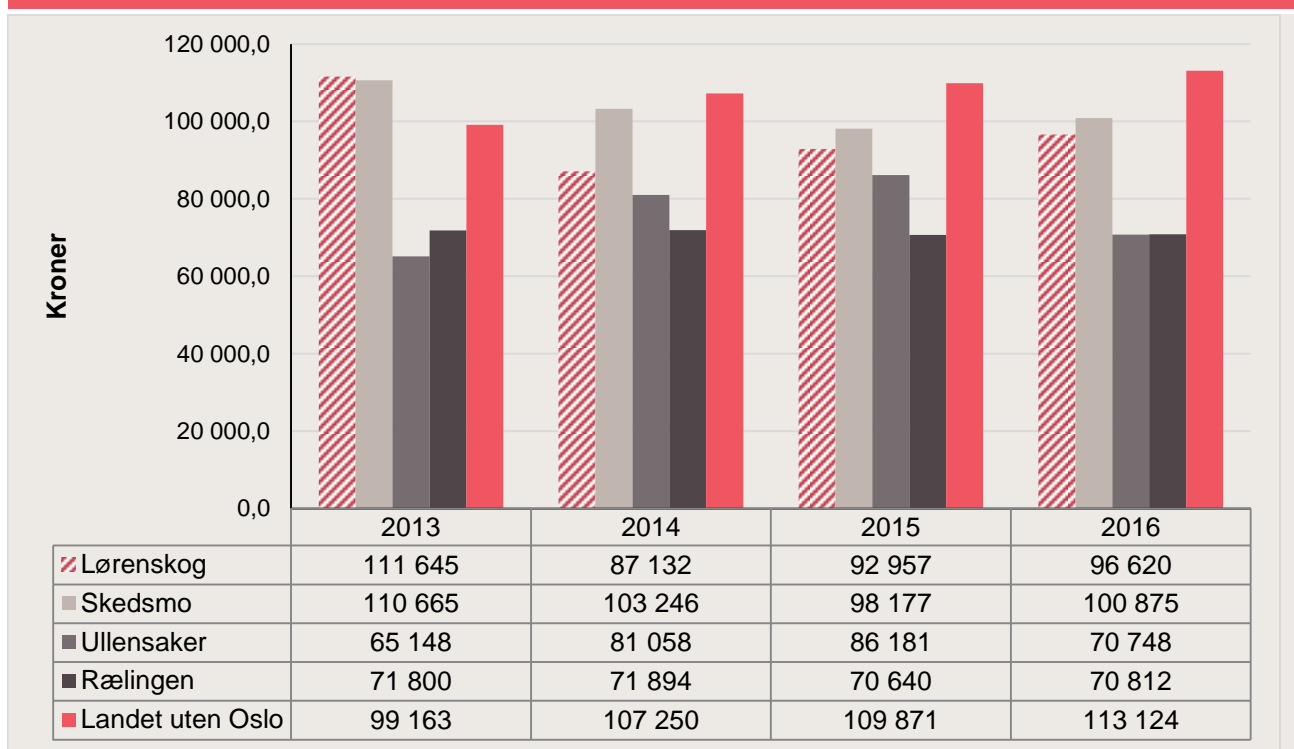
Som tabellen viser har driftsutgiftene i barneverntjenesten per innbygger mellom 0-17 år vært relative stabile de siste årene, uten noen store økninger. Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 har økt med i underkant av 500 kroner siden 2012. Dette er også gjeldende for nabokommunen Skedsmo og Rælingen, mens landet uten Oslo, Akershus og Kostragruppa 13 har hatt en økning på pluss/minus 2000 kroner de siste 4 årene.

Leder for barneverntjenesten peker i intervju på at kommunen har valgt at tjenesten skal drive billig ut i fra kommunens økonomiske forutsetninger, og at driftsrammene blir satt av kommunestyret. Barnevernleder viser også til at differansen mellom Lørenskog og Kostragruppe 13 gir noen signaler om hvordan barneverntjenesten er prioritert av kommunen. Det gir, ifølge leder, grunnlag for refleksjoner om Lørenskog barneverntjenestes muligheter dersom budsjettet hadde tilsvart gjennomsnittet i Kostragruppe 13. Lørenskog barneverntjeneste har som vist ikke hatt noen store økninger i netto driftsutgifter per innbygger i målgruppen 0-17 år.

Vi skal se nærmere på hvordan utviklingen har vært i kostnadene brukt på brukerne i barneverntjenesten, barna og familien. De to neste figurene viser netto driftsutgifter til barnevernet *per barn* i barnevernet. Diagram 8 viser netto driftsutgifter per barn med *tiltak eller undersøkelse*. Diagram 9 viser netto driftsutgifter per barn med *tiltak*.

Diagram 4 Netto driftsutgifter per barn i barnevernet 2013-2016

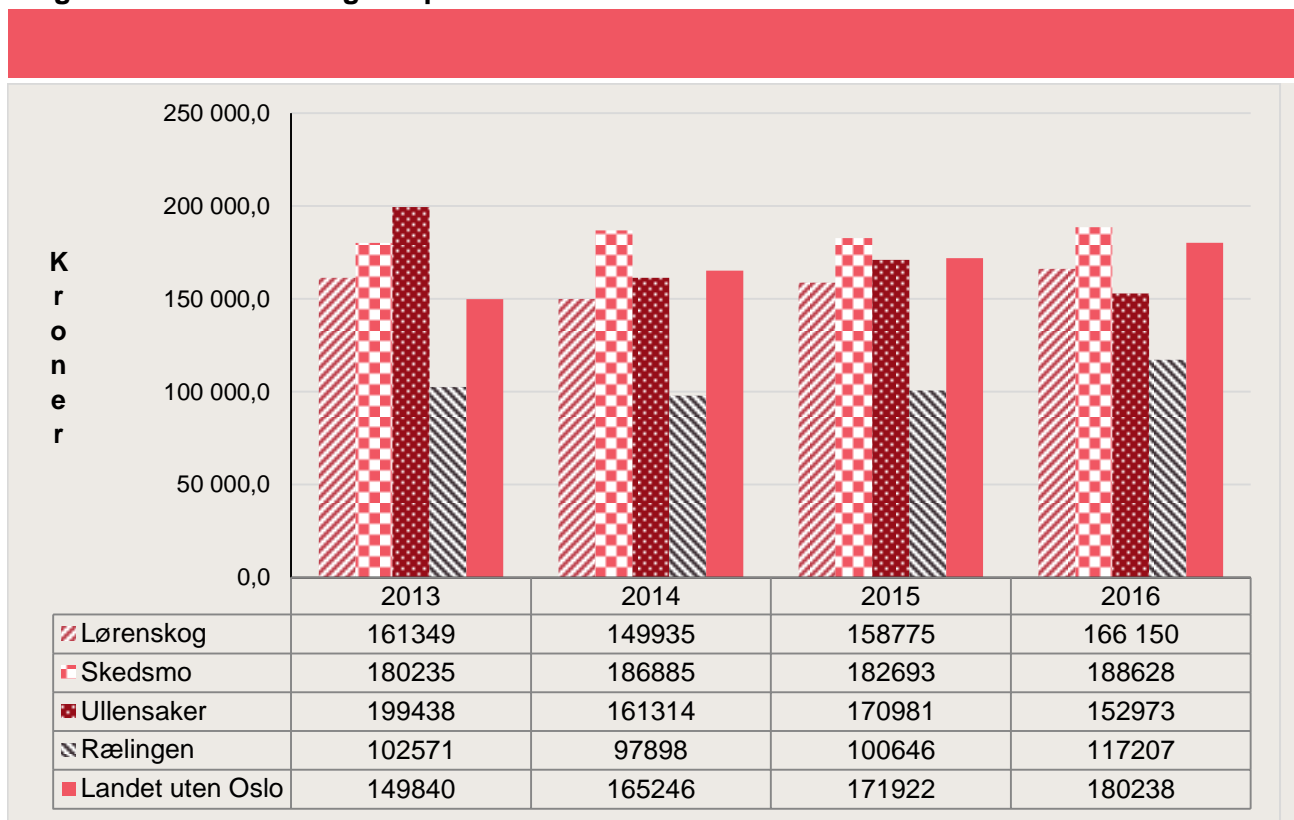
Funksjon 244, 251, 252

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Tallene viser at Lørenskog har hatt varierende netto driftsutgifter per barn de siste årene, på lik linje med nabokommunen og landet uten Oslo. I 2013 brukte Lørenskog kommune mer per barn enn Skedsmo, Ullensaker, Rælingen og landet uten Oslo. Utgiftene ble redusert med rundt 24 000 kroner per barn i 2014 før det igjen vært en stigning frem til 2016.

Diagram 5 Netto driftsutgifter per barn med tiltak

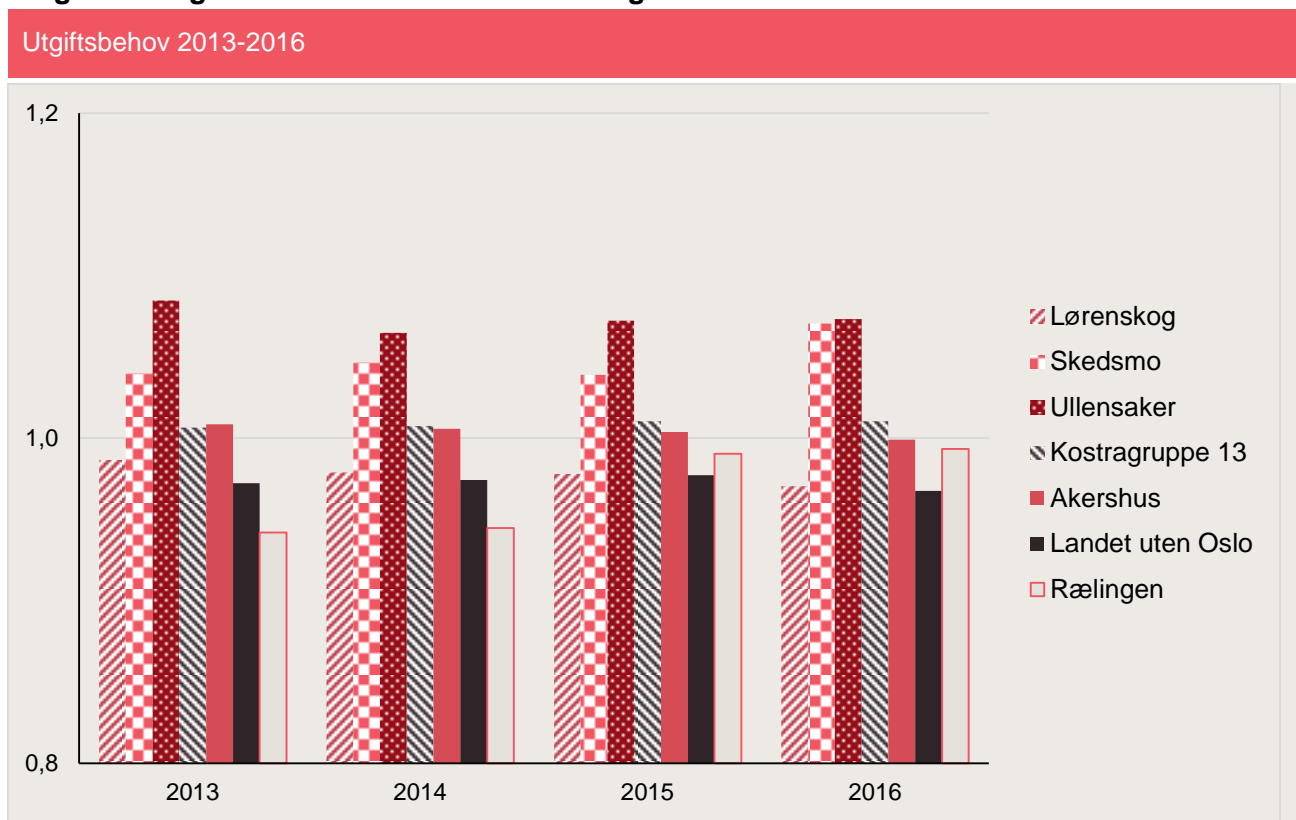

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Diagrammet viser at Lørenskog kommunes driftsutgifter per barn med tiltak i barnevernet er lavere enn Skedsmo kommunes utgifter, men større enn Ullensaker og Rælingens utgifter. Lørenskog ligger noe under gjennomsnittlig beregning for landet uten Oslo. Driftsutgifter per barn med tiltak har vært relativt stabile i perioden 2013 til 2016.

Hvor mye penger en barneverntjeneste bruker må også sees i sammenheng med hvor mye penger de *trenger* for å løse de samfunnsoppgavene de er satt til å løse. Kommunen har ikke anledning til ikke å utføre oppgaver etter barneloven med begrunnelse i fastsatt budsjett. Det er imidlertid utarbeidet en definisjon for utgiftsbehovet innen de ulike sektorene i en kommune i Statsbudsjettet ved Grønt Hefte (Framsikt). Denne beregningen sier noe om hva utgiftsbehovet for tjenesten er i den gjeldende kommunen, hvor man har tatt høyde for en rekke indikatorer som for eksempel befolkningssammensetning. Ligger man under 100 er tjenesten beregnet til å være noe lettere å drive i forhold til landsgjennomsnittet.

Diagram 6 Utgiftsbehov barnevern Lørenskog

Kilde: KOSTRA/Framsikt

Beregningen viser at Lørenskog barneverntjenesten beregnet til å være noe «lettere» å drive enn landsgjennomsnittet for årene 2013 til 2016. Til sammenligning er Skedsmo, Ullensaker, Rælingen, Kostragruppa 13 og Akershus beregnet å være mer eller mindre «tyngre» å drive.

Analyseverktøyet Framsikt fremstiller også en produksjonsindeks som tar høyde for kommunens utgiftsbehov for de ulike sektorene. Denne indeksen viser samme tendensen som beregningen av utgiftsbehov.

Tabell 2 Produksjonsindeks⁴

	2013	2014	2015	2016
Lørenskog	83,80	92,20	87,90	92,61
Skedsmo	89,90	86,80	88,90	94,44
Ullensaker	90,40	97,30	95,20	100,88
Rælingen	121,60	124,30	116,70	112,51
Akershus	86,00	87,90	90,10	0,00

Kilde: Framsikt

For Lørenskog viser produksjonsindeksen at kommunen har noe bedre forutsetninger/ færre utfordringer enn sammenligningskommunene for å drive barneverntjenesten.

3.3.2 Budsjett- og regnskapsutvikling

Som vist tidligere i kapittelet har det vært en økning i saksomfanget til barneverntjenesten over de siste årene. Vi skal nå se på hvilken utvikling det har vært i tjenestens budsjett og regnskap for den samme perioden.

Tabell 3 Budsjett og regnskapstall for barneverntjenesten i Lørenskog 2014-2016

	2014	2015	2016
Revidert budsjett	40 792 475	42 026 960	44 167 330
Regnskap	39 928 958	40 952 753	45 135 932
Avvik	836 517	1 074 207	-968 602
Avvik i prosent	2,09 %	2,62 %	-2,14 %

(% = avvik x 100/ regnskap)

Kilde: Lørenskog kommune/RRI regnskap

Fra 2014 til 2016 har budsjettet for barneverntjenesten økt med litt i underkant av 4 millioner kroner, fordelt med ca. 2 millioner på hvert av årene 2015 og 2016. Tjenesten har hatt en mindreforbruk på henholdsvis 836 000 kroner i 2014 og i overkant en 1 million i 2015. Tallene fra 2016 viser imidlertid et merforbruk på 968 000 kroner.

⁴ Produksjonsindeksen er et samlemål for kommunenes tjenestetilbud basert på produksjonsindikatorer for utvalgte sektorer. Indeksen gir et bilde av hvordan nivået på tjenestene er i en kommune sammenlignet med andre kommuner (Framsikt 2017).

Årsrapport for 2016 viser til at flere barn i tiltak enn budsjettet, som førte til en merutgift på ca. 1 million (Lørenskog kommune 2016). Barnevernsleder viser også til at tjenesten bruker en del midler på å kjøpe tjenester. Særlig øker antall barn plassert utenfor hjemmet og det må kjøpes institusjonsplasser og fosterhjems plasser, som er dyrere enn tiltak i hjemmet.

3.4 Saksomfang og utvikling

3.4.1 Saksutvikling i landet

Tendensen nasjonalt er at det har vært en økning i antall meldinger, undersøkelser og tiltak etter barnevernloven de siste årene. Tall fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) viser blant annet at antall meldinger har økt med 46 % fra 2008 til 2015 (Bufdir 2017). Bufdirs tall viser at nesten 4 % av alle barn i Norge mottar hjelp av barnevernet. Av disse er det flest ungdom i alderen 13 til 17 år. Det har imidlertid vært en vekst i antall meldinger som gjelder barn fra 0 – 5 år i perioden 2013 til 2015, og henleggelsesprosenten for barn i denne aldersgruppen er markant lavere enn for eldre barn. Samlet sett ender rundt 40 % av undersøkelsessakene med vedtak etter barnevernloven (Bufdir 2017).

Tabellen under viser hvordan utfallet av undersøkelsessaker fordelte seg mellom om de ulike alternativene i hele landet og i Akershus i 2015.

Tabell 4 Nasjonale tall på undersøkelsessaker

Utfallet av undersøkelsessaker på landsbasis i 2015 (i %)		
	Hele landet	Akershus
Undersøkelser konkludert i alt	100	100
Barneverntjenesten fatter vedtak om tiltak	40,3	38,6
Begjæring om tiltak for fylkesnemnd	1,4	1
Undersøkelsen lagt bort etter barneverntjenestens vurdering	45,6	48,5
Undersøkelsen lagt bort etter partens ønske	8,2	7,2
Undersøkelsen lagt bort på grunn av flytting	4,6	4,8

Kilde: Bufdir 2017

Hovedparten av alle undersøkelser blir lagt bort etter barneverntjenestens vurdering (45-50 %). Brorparten av undersøkelsene ender med vedtak etter barnevernloven. Undersøkelsessaker som blir sendt videre for nemdsbeslutning (tvangstiltak for plasseringer utenfor hjemmet) utgjør kun mellom 1- 1,4 % av undersøkelsessakene i Landet og Akershus.

3.4.2 Saksutvikling i Lørenskog

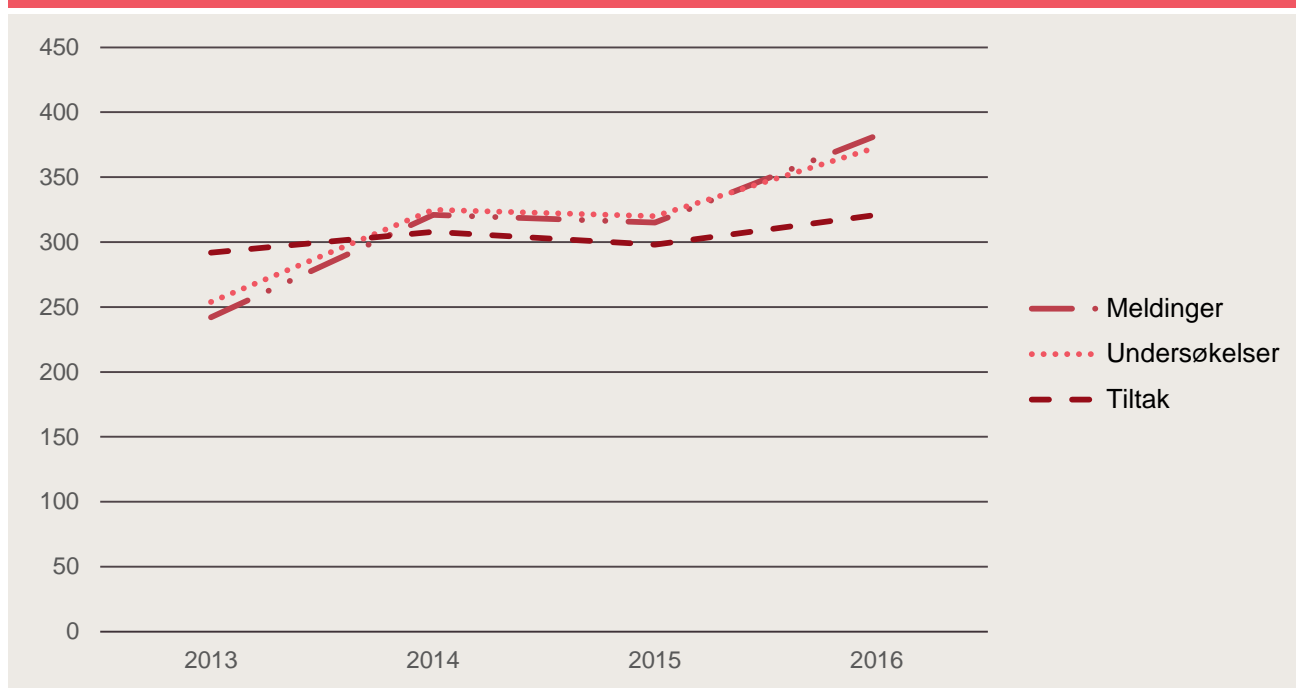
Lørenskog kommune har per april 2017 39 401 innbyggere, hvorav 10 493 er barn og unge mellom 0– 22 år. Lørenskog hadde i 2015 en befolkningsvekst på 3,5 %, som er høyere enn både Oslo og

kommunen rundt. Gjennomsnittlig befolkningsvekst siden 2000 har vært 1,55 % årlig. Den største prosentuelle veksten har vært hos de eldste eldre og yngste barna (Lørenskog kommune 2015, årsrapport).

Diagrammet under viser antall barn med meldinger, undersøkelser og tiltak for årene 2013 til 2016 i Lørenskog barneverntjeneste.

Diagram 7 Antall barn med meldinger, undersøkelser og tiltak i Lørenskog 2013–2016

Barn med meldinger, barn med undersøkelser, barn med tiltak i løpet av året

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Lørenskog har, i likhet med resten av landet, opplevd en markant økning i meldinger og undersøkelser de siste fire årene. Antall meldinger og undersøkelser har gått fra rundt 250 i 2013 til opp mot 400 i 2016. Antall barn med meldinger og undersøkelser flatet noe ut fra 2014 til 2015, før ny oppsving fra 2015 til 2016. Det er et samsvar mellom antall meldinger og antall undersøkelser som tilsier at de fleste meldinger går til undersøkelsessak. Antall barn med tiltak har holdt seg mer stabilt, men har økt noe fra 2015 til 2016, etter en svak nedgang i perioden 2013 til 2015.

Barnevernleder bekrefter i intervju at det har vært en kraftig økning i antall meldinger de siste 6 årene. Leder viser til en rekke forklaringer for økningen i meldinger til barnevernet.

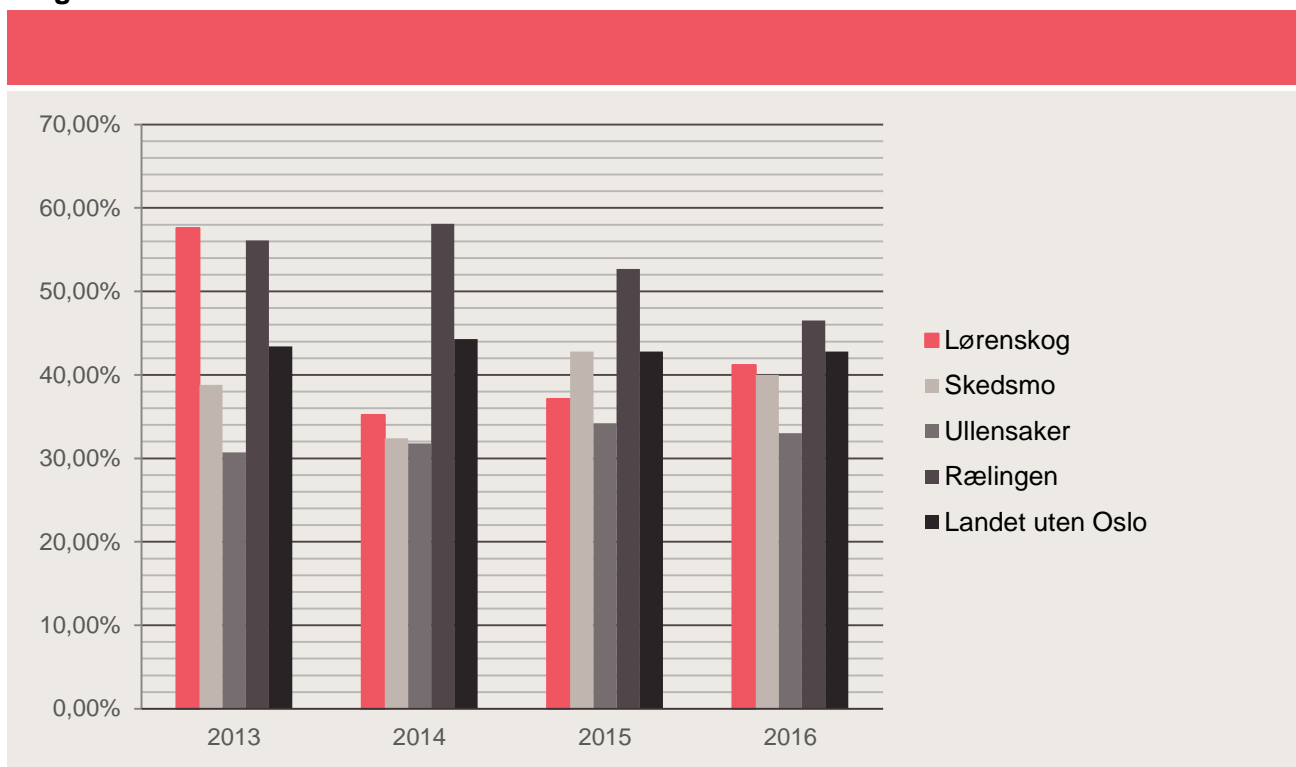
- Samfunnets terskel med hensyn til hva som er grunnlaget for en barnevernundersøkelse lavere nå enn før.
- Det er økt fokus på familievold i samfunnet.
- Økning i antall innbyggere i kommunen øker også behovet for hjelpetjenester.
- Lørenskog er den tredje største kommunen i Norge målt i antall innvandrere.

- Lørenskog kommune opplever en fortetning i form av mange leiligheter. Dette påvirker også befolkningsprofilen, og gi flere innbyggere med lav inntekt. Dette kan igjen skape et økt behov for hjelpetjenester.

På spørsmål om sakene har endret innhold over årene, forteller leder at han opplever at det er en større andel tyngre og mer komplekse saker, med blant annet mer vold og psykiatri enn tidligere.

Figuren under viser hvor mange undersøkelsessaker som førte til tiltak etter barnevernloven i Lørenskog for årene 2013 til 2016.

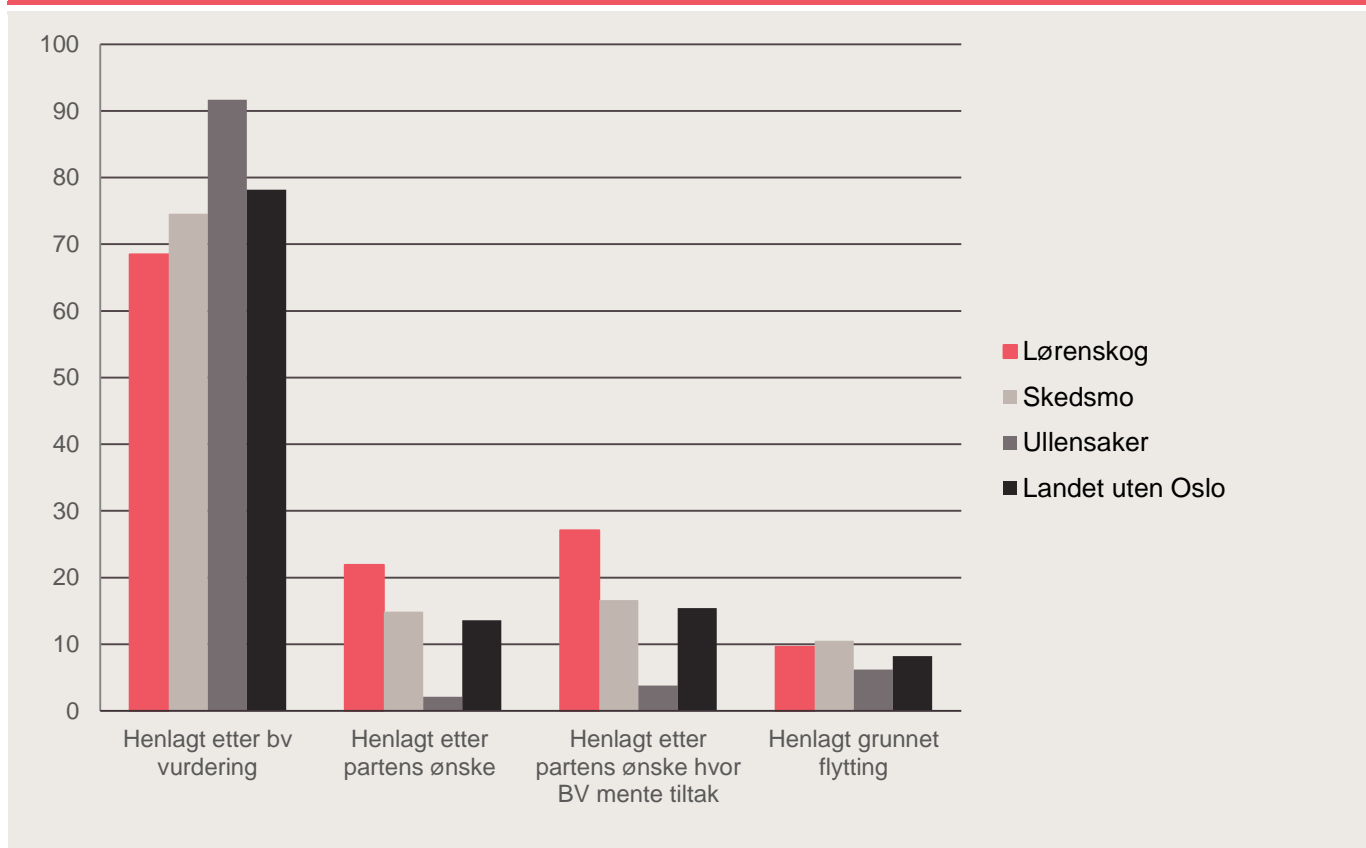
Diagram 8 Andel undersøkelser som førte til tiltak 2013-2016

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Som figuren viser har Lørenskog hatt en større prosentvis endring i antall undersøkelser som førte til tiltak enn nabokommunene og landet uten Oslo har hatt i perioden 2013 til 2016. Lørenskog har gått fra nærmere 60 % andel i 2013 til i overkant av 40 % i 2016. Denne tendensen er imidlertid lik de nasjonale tallene (se side 8).

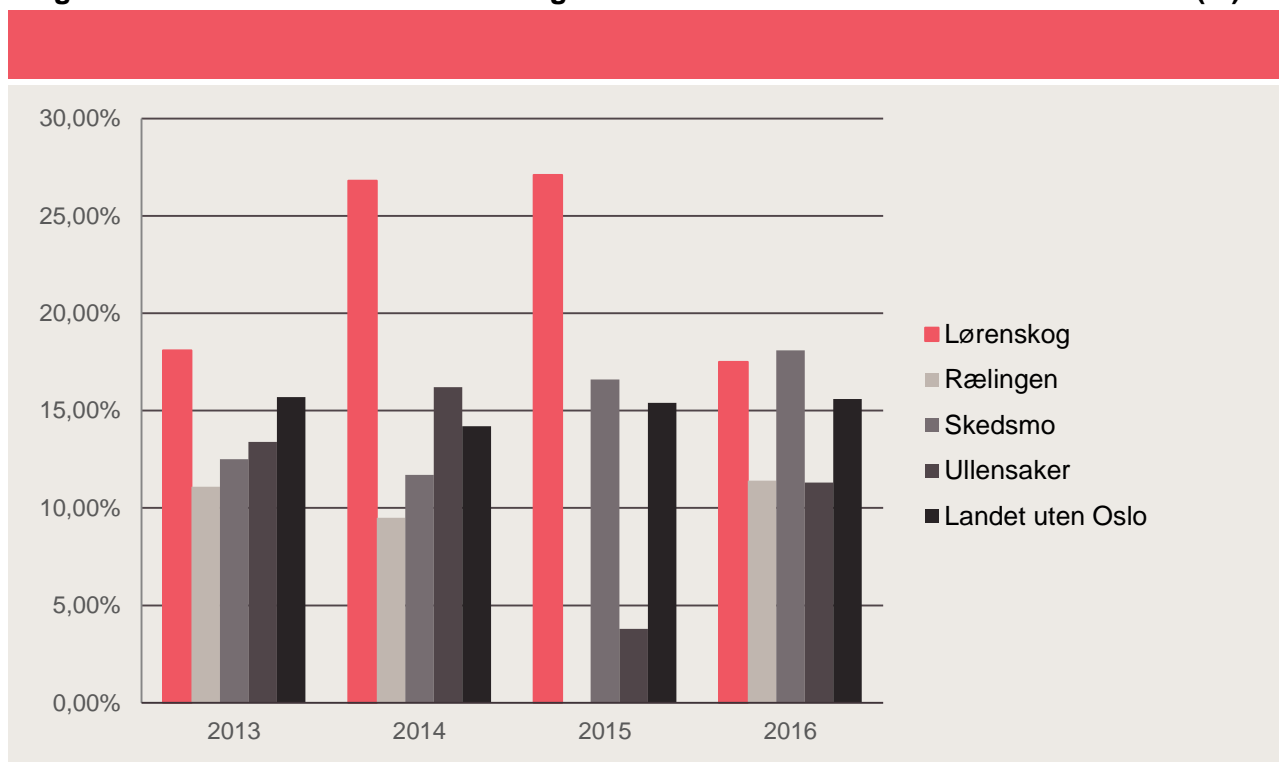
Når det gjelder andelen undersøkelsessaker som blir henlagt, viser tall fra Kostra at Lørenskog, i likhet med Skedsmo, Ullensaker og landet uten Oslo at den største andelen henleggelse er på bakgrunn av barnevernets vurdering.

Diagram 9 Andel henlagte undersøkelsessaker etter årsak 2016 (%)

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Som figuren viser er det prosentvis færre saker som henlegges etter barnevernets vurdering enn Skedsmo, Ullensaker og landet uten Oslo. I Lørenskog er det imidlertid en større andel undersøkelsessaker som blir henlagt etter ønske fra parten enn sammenligningskommunene og landet under ett, også der barneverntjenesten selv anbefalte tiltak.

Figuren under viser at Lørenskog ligger vesentlig høyere på andel undersøkelser som blir henlagt etter partens ønske for alle årene som er med i undersøkelsen, men hvor barneverntjenesten anbefalte tiltak. De foreløpige tallene fra 2016 viser imidlertid at andelen har sunket og ligger på samme nivå som Skedsmo og landet uten Oslo.

Diagram 10 Andel undersøkelser henlagt hvor barnevernet anbefalte tiltak 2012-2016 (%)

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Leder for barneverntjenesten forklarer at saksbehandlere vurderer i samråd med fagleder i alle undersøkelser om det er behov for tiltak, som igjen videreføres av saksbehandler i den videre prosessen med klienten. Kommunikasjon og motivering til tiltak er også temaer i fellesmøter, særlig fokus på dette i perioden 2012 til 2015. Leder viser til at der hvor parten ikke ønsker tilbud fra barneverntjenesten, vil familien bli kontaktet med tilbud om tiltak etter 6 måneder i henhold til barnevernloven. Leder understreker at det er retten til en privat part å takke nei, men viser til at det kan være en rekke årsaker som bidrar til at flere familier takker nei til tiltak:

- Bemanning, stabilitet og kontinuitet er viktig for godt samarbeid og kommunikasjon. Tjenesten har opplevd mye ustabilitet de siste årene med bakgrunn i fravær.
- Lav kapasitet og lite tid på hver sak vil kunne gi en negativ effekt.
- Innleide saksbehandlere og deres oppfølging av sakene vil tjenesten i mindre grad ha kontroll på. Innleide saksbehandlere er ikke en del av kulturen på huset og får i mindre grad kontinuerlig oppfølging og veiledning i sakene de har.
- Demografiske forhold i Lørenskog, hvor det er en befolkningsstruktur med en relativ høy andel med ikke-etnisk bakgrunn, kan påvirke ønsket om hjelp fra barnevernet.

3.5 Revisjonens oppsummering

Barneverntjenesten i Lørenskog er organisert under sektoren Oppvekst og utdanning, sammen med grunnskole, barnehage og en rekke andre tjenester som angår barn og unge. Tjenesten jobber etter generalistmodellen, hvor saksbehandlere følger barnet og familien i alle faser av en sak. Det er imidlertid etablert et eget tiltaksteam som skal stå for gjennomføringen av de mer omfattende tiltakene i enkeltsaker. De to teamene er ikke samlokalisert. I forbindelse av bytte av lokaler vil imidlertid barneverntjenesten samles, og det vil også vurderes om nåværende organisering som generalister skal endres.

Barneverntjenesten hadde per 1.1.2017 32,5 årsverk, fordelt på de to teamene. I 2016 var 10 medarbeidere ute i foreldrepermisjon samtidig. Dette er en forholdsvis stor del av arbeidsstokken, og det har derfor vært krevende for kommunen å dekke opp disse stillingene gitt det arbeidsmarkedet som man står overfor. Se nærmere om dette også under punkt 4.3.

Rapporterte KOSTRA-tall viser at Lørenskog barneverntjenesten, i likhet med resten av landet, har hatt økning i antall barn med meldinger, undersøkelser og tiltak de siste fire årene. Lørenskog skiller seg ut i forhold til sammenligningskommunene i andel tiltak som henlegges etter ønske fra parten selv, også der barnevernet anbefalte tiltak. Barnevernet har ingen forklaringer til denne tendensen, men har satt inn tiltak med mål om en bedre kommunikasjon med barn og familier for å motivere til tiltak.

Undersøkelsen viser at Lørenskog har relativt stabile netto driftsutgifter *per barn med tiltak*, men har hatt lavere netto driftsutgifter *per barn i barnevernet* over de fire årene som kartleggingen her tar for seg. Det vises i intervju til at tjenesten drives ut i fra de økonomiske betingelsene som er gitt av kommunen, og at det har vært en prioritet å ha et relativt billig barnevern. Undersøkelsen viser at beregninger av utgiftsbehovet for barnevernområdet ligger noe under landsgjennomsnittet. Barneverntjenesten har hatt en mindreforbruk i årene 2012–2015. For 2016 er det imidlertid registrert et merforbruk, med avvik på - 2,14 % mellom regnskap og revidert budsjett. Dette forklares med at det er krevende å budsjettere kostnader til plasseringer i ettervern og tiltak utenfor hjemmet, siden det er store variasjoner fra år til år.

4 Frister for meldinger og undersøkelser

4.1 Kriterier for frister for saksbehandling av meldinger og undersøkelser

Barnevernets ansvar og oppgaver er definert i barnevernloven (lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester). I lovens formålsbestemmelse § 1-1, heter det at loven skal:

- sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid
- bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Sentrale oppgaver for å oppfylle barnevernsloven formål er å motta og å gjennomgå bekymringsmeldinger om barn og unge, og å gjennomføre undersøkelser for å avklare om og hva slags tiltak barnet, ungdommen eller familien har behov for. For å sikre at barn og unge får «hjelp og omsorg til rett til» følger det av barnevernloven at oppgavene skal gjennomføres innen gitt frister.

Når barnevernet får en bekymringsmelding, skal det avklares innen en uke om barnevernet skal sette i gang en undersøkelse eller om meldingen skal henlegges. En undersøkelse skal etter loven gjennomføres innen tre måneder, men i særlige tilfeller kan fristen være seks måneder. Undersøkelsen anses som gjennomført når saken enten er henlagt, det foreligger et vedtak om hjelpetiltak eller når saken er fremlagt for fylkesnemnda for sosiale saker, jf. § 6-9 i barnevernloven.

På bakgrunn av dette er følgende kriterier utledet til problemstilling 2.

Problemstilling 2	Revisjonskriterier
I hvilken grad etterlever barneverntjenesten frister for meldinger og undersøkelser?	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Meldinger skal gjennomgås innen en uke ➔ Undersøkelser skal konkluderes innen 3 måneder

4.2 Funn meldinger og undersøkelser

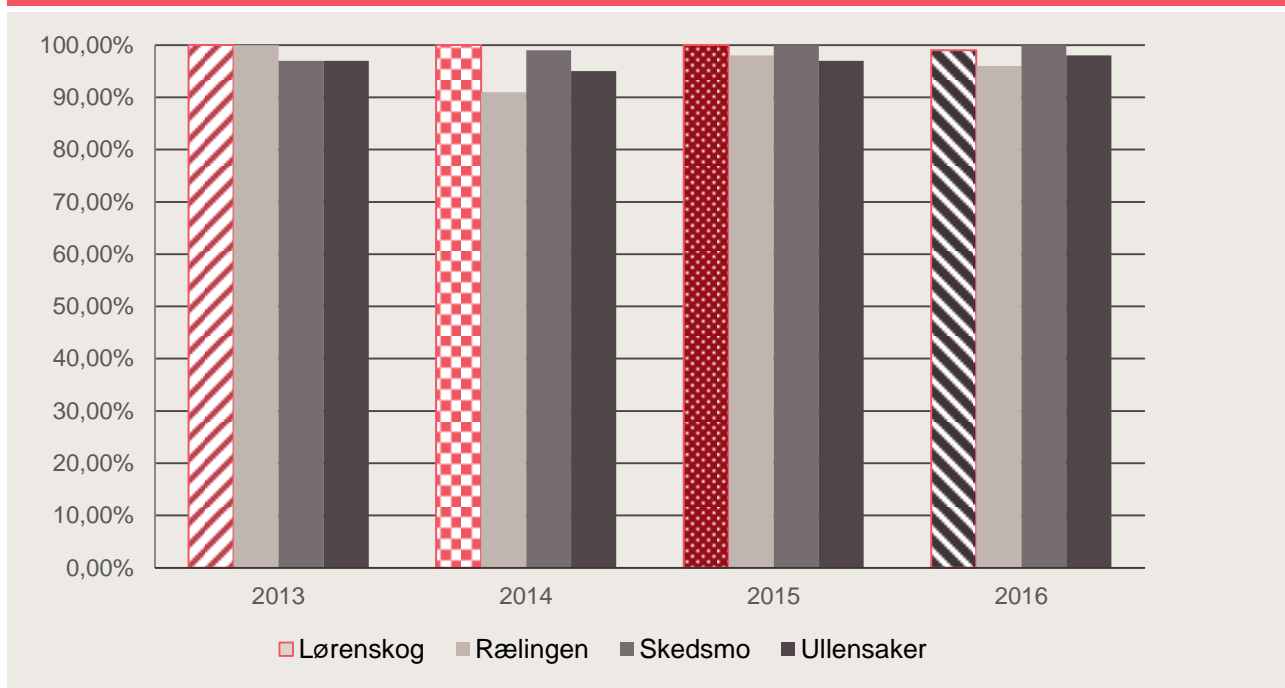
4.2.1 Fristetterlevelse

Barneverntjenesten rapporterer til KOSTRA årlig på fristetterlevelse, samt til Fylkesmannen hvert halvår. I diagram 12 blir Lørenskog etterlevelse av frister på meldinger presentert for årene 2013 til 2016.

Diagram 11 Fristetterlevelse meldinger

Andel meldinger med behandlingstid innen 7 dager 2013-2016

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

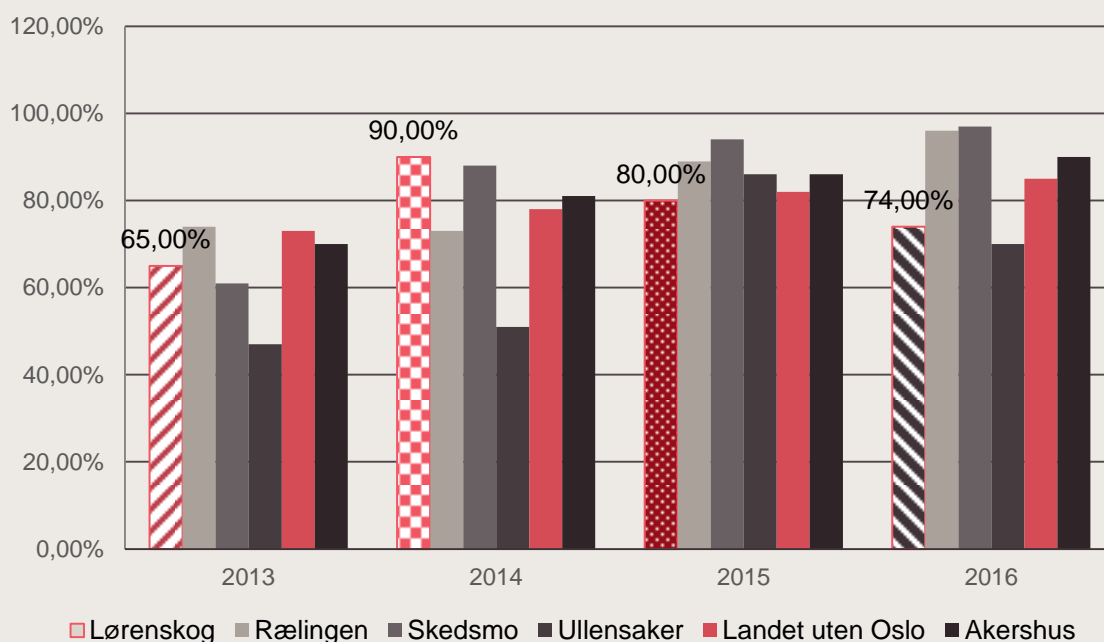
Kostrar tall viser at Lørenskog barneverntjeneste ikke har fristbrudd på behandling av meldinger, og at disse gjennomgås og konkluderes innen en uke for alle årene.

Leder barnevern viser til at assisterende barnevernssjef har ansvaret for mottak og avklaring av meldinger. Der hvor det konkluderes med å opprette en undersøkelsessak blir sakene fordelt til saksbehandlere av assisterende barnevernssjef og faglederne. Hvis meldingen henlegges, går den videre til fagledere eller barnevernssjef for en kvalitetssikring av vurderingen. Som vist i kapittel 3 s. 11 går rundt 80 % av bekymringsmeldingene til undersøkelsessak.

Der det fattes en beslutning om å opprette en undersøkelsessak slår loven fast at denne undersøkelsen skal gjennomføres innen 3 måneder. Undersøkelsessaken er avsluttet er når barneverntjenesten enten har fattet et vedtak om tiltak, vedtak om henleggelse eller fremmer saken for fylkesnemnd.

Diagram 12 Fristetterlevelse undersøkelsessaker

Andel undersøkelsessaker gjennomført innen 3 måneder

Kilde: KOSTRA/ Framsikt

Tall fra KOSTRA viser at Lørenskog barneverntjeneste i varierende grad har etterlevd fristkravene vedrørende undersøkelsessaker. Det var en positiv trend fra 2013 til 2014, hvor en større andel av sakene ble konkludert innen 3 måneder. I 2014 og 2015 har imidlertid andelen sunket og var i 2016 nede på 74 %. Andel saker som overholder fristene i 2016 er noe over nivået i Rælingen, men under Rælingen, Skedsmo og gjennomsnittet i Akershus og i landet uten Oslo.

Barnevernsleder forklarer økningen av andel fristbrudd i 2015 og 2016 med at mange ansatte var ute i *svangerskapspermisjon* i denne perioden. Leder viser til at 10 medarbeidere var ute eller på vei ut i permisjon i 2016, som ga store utfordringer for tjenestens evne til å gjennomføre oppgaver. Det ble satt inn flere tiltak i løpet av 2016 for å møte utfordringene. Leder viser til at

- Det ble leid inn konsulenter for å gjennomføre undersøkelser på 75 saker. Disse sakene hadde imidlertid allerede blitt liggende på vent lenger enn ønskelig.
- Tiltak for å prioritere ressursbruken, i den forstand at undersøkelsene ikke ble gjort i større omfang enn hva som er nødvendig.
- Faste ansettelser har blitt prioritert, fremfor midlertidige stillinger, for å skape et mer robust personalgrunnlag.

Leder bemerker imidlertid at flere av tiltakene ikke automatisk løser utfordringene. Leder peker på at det er vanskelig å finne tilgjengelige konsulenter, det er et presset marked. Videre er det også forventet at disse konsulentene skal kunne jobbe selvstendig fra start, som fordrer at konsulentene er erfarne. Innleie av konsulenter må i tillegg gjøres i samsvar med kommunens rammeavtale. Med

tanke på nyansettelser peker leder på at det tar rundt to år å bli helt selvstendig i jobben som barnevernkonsulent, som gjør at tjenesten ikke løser alle utfordringer umiddelbart selv med flere ansatte. Leder anslo at tjenesten ikke ville være a-jour med bemanning og oppgaver før september/oktober 2017.

4.3 Revisjonens vurdering

Etter barnevernsloven § 6-9 skal barnevernet gjennomgå meldinger innen en uke, og gjennomføre undersøkelser innen tre måneder.

Undersøkelsen viser at kommunen overholder frister for meldinger, men at fristoversittelser for undersøkelsessaker har økt fra 10 % i 2014 til 26 % i 2016. Barnevernet forklarer økningen med at mange medarbeidere var ute i foreldrepermisjon, og det har vært krevende å dekke inn stillingene i dagens arbeidsmarked. Det ble leid inn konsulenter for å gjennomføre 75 undersøkelsessaker i 2016, uten at dette var tilstrekkelig. På revisjonstidspunktet var ikke etterslepet på saker tatt inn.

Det å overholde fristene for undersøkelsessakene i barnevernet skal være med på å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp tidsnok. Revisjonen vurderer det slik at Lørenskog kommunen ikke oppfyller dette lovkravet i dag, og mener dette i visse tilfeller kan føre til alvorlige konsekvenser for de barna det gjelder.

5 FOREBYGGENDE BARNEVERN

5.1 Kriterier forebyggende barnevern

Barnevernloven (1992) slår fast at kommunen har ansvar for å følge med på barns og unges oppvekstvilkår. I lovens § 3-1 om barneverntjenestens forebyggende virksomhet, heter det at:

Kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Barnevernet har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, adferds -sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.

I rundskriv Q-16/2013 vises det til en rekke forutsetninger for godt forebyggende arbeid. Blant annet pekes det på at kompetanse, i form av kunnskap om risiko og hvordan beskytte barn og unge, er avgjørende for å kunne oppdage dem som er i en vanskelig livssituasjon. Gode arenaer for forebygging er ifølge rundskrivet ofte avhengig av voksne med kompetanse til å observere, forstå det de ser og handle. Dette innebærer blant annet evne til å analysere behovene, ha kunnskap om hva som virker og hvordan man kan nå ut til ulike grupper, samt evne til å iverksette tiltak (Barne, -likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLID) 2013).

Det er en rekke kommunale aktører som har selvstendig ansvar for oppvekstvilkårene til barn og unge. Foruten barneverntjenesten har blant annet også kommunale helsetjenester, skole og barnehager et forebyggende ansvar. Kommunen har det overordnede ansvaret for at de ulike tjenestene som skal sikre forebyggende arbeid for barn og unge i risikosonen er godt koordinert. Barneverntjenesten har et særlig ansvar for å sikre at barn og unges interesser ivaretas av alle instanser som er involverte i barn og unges oppvekst. Tjenestens plikt til samarbeid med andre deler av forvaltningen er nedfelt i barnevernloven § 3-2, hvor det heter:

Barneverntjenesten skal medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer. Barneverntjenesten skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven. Som ledd i disse oppgavene skal barneverntjenesten gi uttalelser og råd, og delta i de kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.

Også i et rundskriv fra departementet pekes det på at gode resultater innen det forebyggende arbeidet i mange tilfeller vil forutsette et godt samarbeid på tvers av ulike fagområder og forvaltningsnivå (BLID 2013). For å få til et godt samarbeid må alle ha kunnskap om og respekt for hverandres ansvar og roller. Det vises i rundskrivet også til at det er viktig at det blir laget rutiner og systemer som gjør det enkelt å samarbeide.

I rundskriv Q-25/2005 peker departementet på at for å unngå at det forebyggende arbeidet «blir tilfeldig og fragmentert, er det nødvendig at virksomheten inngår i en formalisert struktur slik at den

setter varige spor» (BFD 2005). Det vises videre til at «mange kommuner har erfart at uformelle samarbeidsrelasjoner kan føre til at mye godt arbeid blir utført, men faren ligger i at det blir sårbart og lett faller bort hvis en av hovedaktørene forsvinner» (BFD 2005).

Forebyggende arbeid for barn og unge er et kommunalt ansvar. Undersøkelsen legger til grunn at barneverntjenesten i Lørenskog kommune har et selvstendig ansvar for å ha en forebyggende innsats som en del av sine arbeidsoppgaver, og at det er etablert et system for det forebyggende arbeidet i tjenesten, inklusive rutiner for samarbeid med de øvrige instansene som er i kontakt med barn og unge.

Problemstilling 3	Revisjonskriterier
I hvilken grad har barneverntjenesten lagt til rette for å arbeide forebyggende?	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Barneverntjenestens forebyggende arbeid bør være forankret i tjenestens rutiner og retningslinjer ➔ Barneverntjenesten skal legge til rette for å være tilgjengelige for private og offentlige aktører ➔ Barneverntjenesten skal ha etablerte rutiner for samarbeid med andre offentlige instanser

5.2 Funn forebyggende arbeid Lørenskog barneverntjeneste

5.2.1 Målsetninger og rutiner for det forebyggende arbeidet

Barneverntjenestens opplæringsplan viser til at det er barneverntjenesten har fire overordnede satsningsområder for perioden 2016/2017, hvorav tre knytter seg til et forebyggende perspektiv. Barneverntjenesten har forpliktet seg til å ha et særlig fokus på 1) tidlig intervensjon, 2) rett tiltak til rett tid, 3) brukermedvirkning og 4) vold i nære relasjoner. Det er ut fra disse satsningsområdene formulert noen hovedmål. Barneverntjenesten har ifølge opplæringsplanen målsetninger om å:

- ha en aldersprofil med flere yngre enn eldre barn,
- ha en tiltaksprofil der det iverksettes rett tiltak til rett tid med mål som kan evalueres
- gi foreldre og barn innflytelse på egen livssituasjon gjennom god informasjon, aktiv medvirkning og selvbestemmelsesrett

(Lørenskog kommune 2016)

Rutinehåndboken til Lørenskog barneverntjeneste tar for seg alle av barneverntjenestenes oppgaver, herunder forebyggende virksomhet. Her slås det fast at barneverntjenesten har et spesielt ansvar for å søke, og avdekke forhold som kan skade barn og unges utvikling på et så tidlig tidspunkt som mulig. Rutinehåndboken viser til en rekke oppgaver som ligger under barnevernets forebyggende virksomhet, hvilke rutiner som følges for å løse oppgaven og hvem som skal gjøre det, som vist i tabellen under.

Tabell 5 Oversikt over forebyggende oppgaver

Opgave	Rutine	Gjennomføres av
Generell forebygging	<ul style="list-style-type: none"> • Barnevernsjef sitter i ledergruppa til kommunaldirektør sammen med skolesjef og barnehagesjef, og er på den måten involvert i drøftinger vedrørende barn og unge i kommunen • Barneverntjenesten følger rundskriv Q-25 om forebyggende arbeid i barnevernet 	<p>Barnevernsjef</p> <p>Ansatte i barneverntjenesten</p>
Grønn time	<ul style="list-style-type: none"> • Tid satt av for veiledning og råd om både barneverntjenestens tilbud og andre hjelpeinstanser • Lavterskeltilbud for både private og offentlige aktører • Veiledning til utfylling av meldinger og gangen i en barnevernssak 	Rulleres mellom saksbehandlere i barneverntjenesten
Vakttelefon	<ul style="list-style-type: none"> • Tar imot alle henvendelser fra publikum • Følge opp saker som primært ikke er klientsaker, som f.eks veiledning av barn/foreldre, samarbeidsinstanser, • Følger opp akuttsaker som meldes inn den dagen • Oppfølging av avtaler om grønne timer 	<p>Merkantilt i kontortid</p> <p>Innevakt (rullerende ansvar mellom saksbehandlere)</p>
Deltagelse i prosjektet «Mitt liv»	<ul style="list-style-type: none"> • Utviklingsprosjekt i samarbeid med Forandringsfabrikken • Lytte og få råd av barn om hva de ønsker av utvikling og forbedring av barnevernet 	Alle ansatte

Kilde: Rælingen kommune 2016

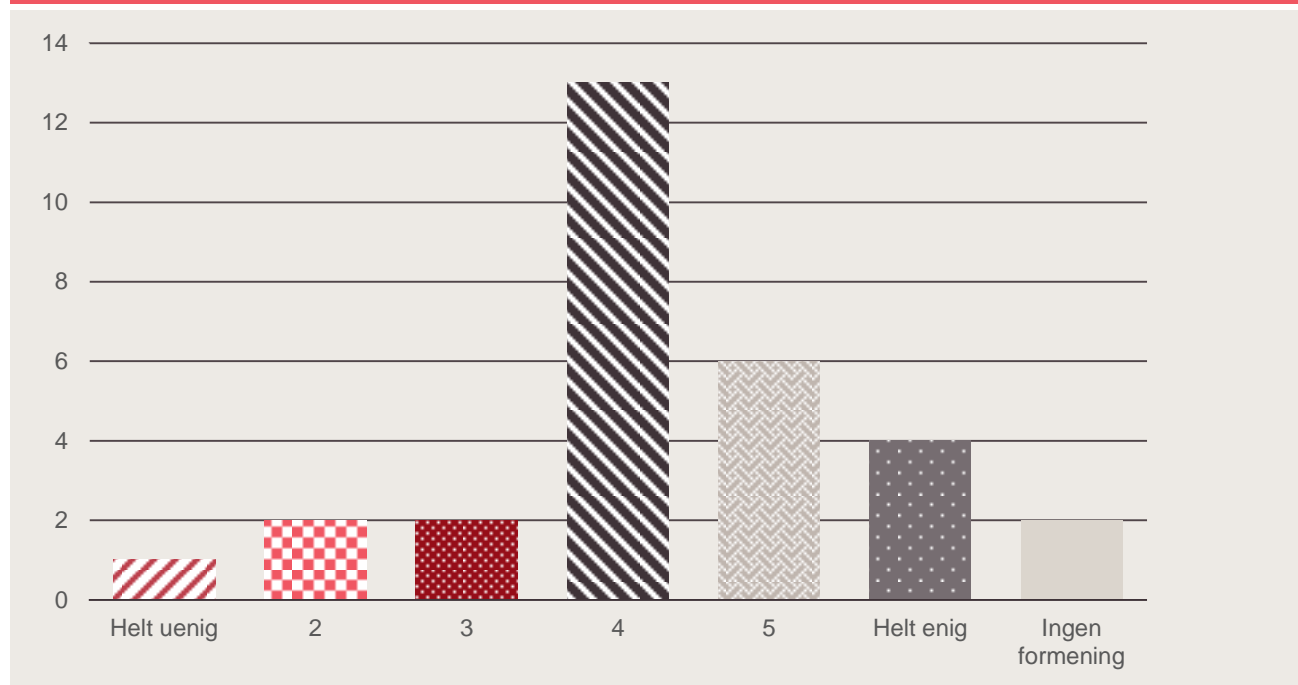
I tillegg til de spesifikke oppgaver som faller under forebyggende virksomhet har Lørenskog barneverntjeneste implementert Kvello-modellen som arbeidsmetodikk. «Kvello-modellen» er en metodikk utviklet av psykologen Øyvind Kvello og som brukes av mange barneverntjenester. Modellen utgjør en systematisk mal som anviser hva man bør gjøre og hva man bør se etter i en barneversnundersøkelse. Risikofaktorer for skjevutvikling står sentralt, samt beskyttelsesfaktorer som antas å redusere negative effekter av risikofaktorer. Modellen er inspirert av flere fagområder og teoretiske retninger (fylkesmannen.no).

Assisterende barnevernleder påpeker i intervju at forebyggende barnevern er et vidt begrep, og at alle aktiviteter barneverntjenesten gjør kan vurderes som forebyggende virksomhet. Forebyggende virksomhet i barneverntjenesten kan være, ifølge ass. barnevernleder, at det raskt iverksettes undersøkelser og eventuelt tiltak umiddelbart etter at en sak er meldt inn slik at barnet i størst mulig grad får hjelp til riktig tid. Det bemerkes at tjenesten ikke har hatt god nok måloppnåelse på dette området. Assisterende barnevernleder understreker at dette fordrer at barneverntjenesten har tilstrekkelig kapasitet for å få gjennomført dette.

Medarbeidere i barneverntjenesten fikk i spørreundersøkelsen spørsmål om barnevernet kan tilby de hjelpetiltakene som trengs for å forhindre skjevutvikling og omsorgsovertakelse på en skala fra 1 (Helt uenig) til 6 (Helt enig).

Diagram 13 Svar fra spørreundersøkelse om hjelpetiltak

Barnevernet kan tilby de hjelpetiltakene som trengs for å forhindre skjevutvikling og omsorgsovertagelse (N= 29)

Kilde: RRI 2016

Ansatte i barneverntjenesten synes i all hovedsak at barnevernet kan tilby de hjelpetiltakene som trengs for å forhindre skjevutvikling og omsorgsovertagelse. Som vist i diagrammet over, legger hovedparten av svarene seg på verdiene 4 til 6, med en markant overvekt på verdi 4 (13 stykker).

5.3 Tilgjengelighet

For at barneverntjenesten skal kunne tilby hjelp til barn, unge og familier så tidlig som mulig er det nødvendig at de i møte med barn og unge melder til barneverntjenesten der det er en bekymring for barn og unge. Offentlige instanser har ifølge barnevernloven § 6-4 en plikt til å melde. Barneverntjenesten på sin side har et ansvar for å sørge for å være tilgjengelige og skape en lav terskel for å oppsøkes av både private og offentlige instanser.

Som vist i tabell 5 (s 30) gjennomfører barneverntjenesten en rekke aktiviteter som skal bidra til en tilgjengelig barneverntjeneste, som blant annet vakttelefon og «Grønn time». Barnevernleder forklarer at i Grønn time kan hvem som helst komme for å legge frem en sak eller drøfte sin bekymring. Her har både private og offentlige aktører mulighet til å snakke om en bekymring uten at det blir registrert som en sak eller automatisk iverksettes saksbehandling, i motsetning til å sende inn en bekymringsmelding.

Barneverntjenesten i Lørenskog oppgir at en rekke instanser melder inn til barneverntjenesten. I tabellen er de ulike meldere oppgitt med antall meldinger i perioden 2012–2016⁵.

Tabell 6 Oversikt over meldinger etter melder

Melder	Antall meldinger
Politi /lensmann	322
Barneverntjenesten	293
Skole	199
Barnevernvakt	199
Lege/ sykehus	88
Andre	85
Foresatte	71
Barnehage	66
Sosialtjenesten	57
Andre offentlige instanser	54
Helsestasjon / skolehelsetjeneste	42

⁵ I tillegg opplyser barneverntjenesten at det er kommet inn 576 meldinger som er registrert som «melding i aktiv sak», hvorav 254 kom i 2016 alene. Dette er meldinger som ikke blir registrert i oversikten over innkomne meldinger, da det er allerede er opprettet undersøkelsessak eller fattet vedtak på barnet.

Naboer	40
Krisesenter	17
Familie for øvrig	14
Asylmottak/UDI/innv. myndighet	12
Barnet selv	12
Psykisk helsevern/ barn/ ung / voksen	9
Mor/far	7
Utekontakt /fritidsklubb	5
PPT	4
Frivillig org. / idrettslag	3

Kilde: Lørenskog barneverntjeneste 2017

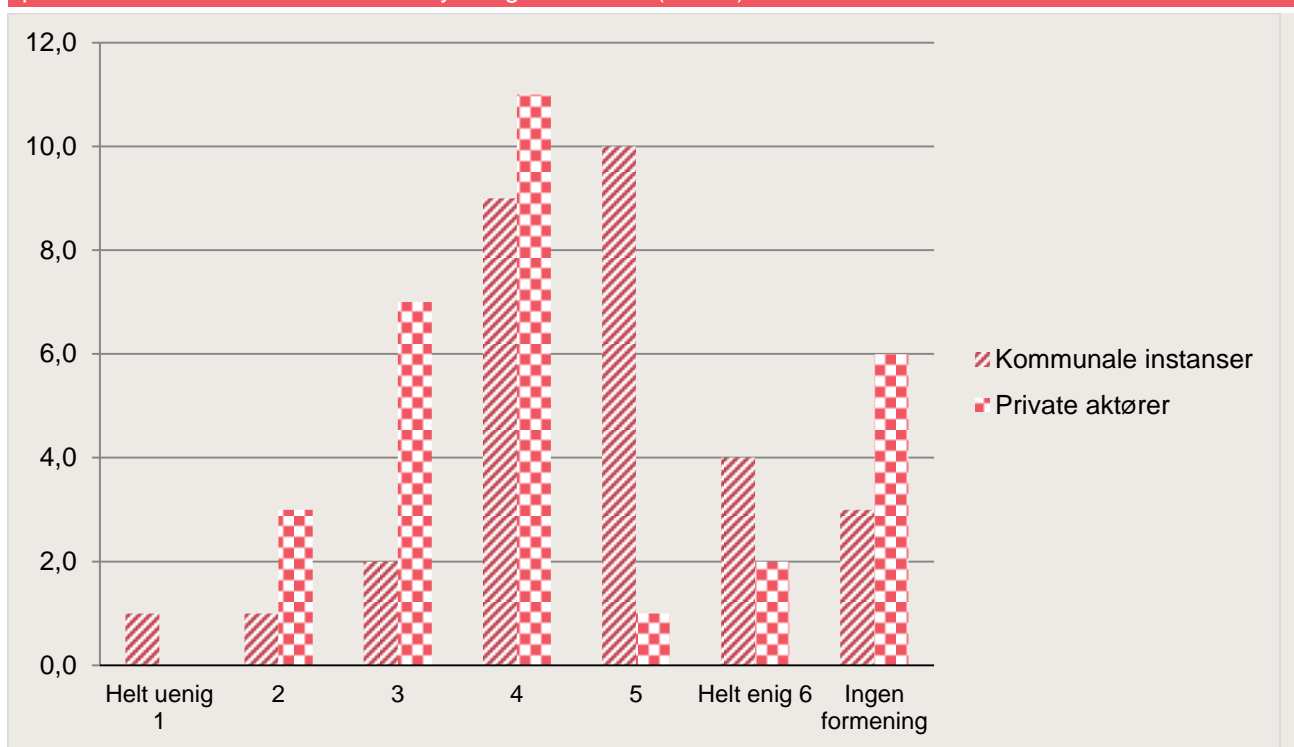
Som tabellen viser kommer det flest meldinger fra politiet. Det presiseres imidlertid i intervju med assisterende barnevernsleder at politiet rutinemessig melder inn til barneverntjenesten når de kommer i kontakt med barn. Disse meldingene gjennomgås, men fører sjeldnere til undersøkelsessak enn fra andre meldere. Av andre offentlige instanser er det skole og barnevernvakt som oftest sender inn bekymringsmelding til barneverntjenesten. Av private aktører er det flest meldere som oppgir å være foresatte til barnet eller ungdommen.

Barnevernleder forteller i intervju at meldingsstatistikken viser at det meldes for lite fra barnehager. Som vist i oversikten kommer tre ganger flere meldinger fra skolene i Lørenskog enn fra barnehagene. Leder forteller at det er en opplevelse at enkelte barnehagestyrere har en avventende holdning til barneverntjenesten og hva tjenesten kan bidra med, og at noen styrer ikke ønsker å utfordre relasjonene til foreldre. Leder viser til at en endring i denne tendensen må forplantes ovenfra, og ikke utelukkende instansene seg i mellom. Leder understreker at han tidvis deltar på personalmøter i barnehager for å informere om barneverntjenesten og for å ufarliggjøre tjenesten. Det er imidlertid ikke ressurser til for eksempel å gjøre dette en gang i året i alle barnehagene, da det ville nærmest tilsvart et årsverk. Barnevernleder peker også på at brukerundersøkelsen viser at tilgjengeligheten til barneverntjenesten oppleves som ganske god blant de som allerede har en sak hos barneverntjenesten (se figur 5 s 57).

Medarbeidere i barneverntjenesten fikk i spørreundersøkelsen spørsmål om hvorvidt de mente det er lav terskel for å ta kontakt med barneverntjenesten for henholdsvis private og kommunale aktører.

Diagram 14 Svar fra spørreundersøkelse om tilgjengelighet

Det er lav terskel for kommunale instanser å ta kontakt ved bekymring for et barn/ Det er lav terskel for private aktører å ta kontakt ved bekymring for et barn (N= 30)

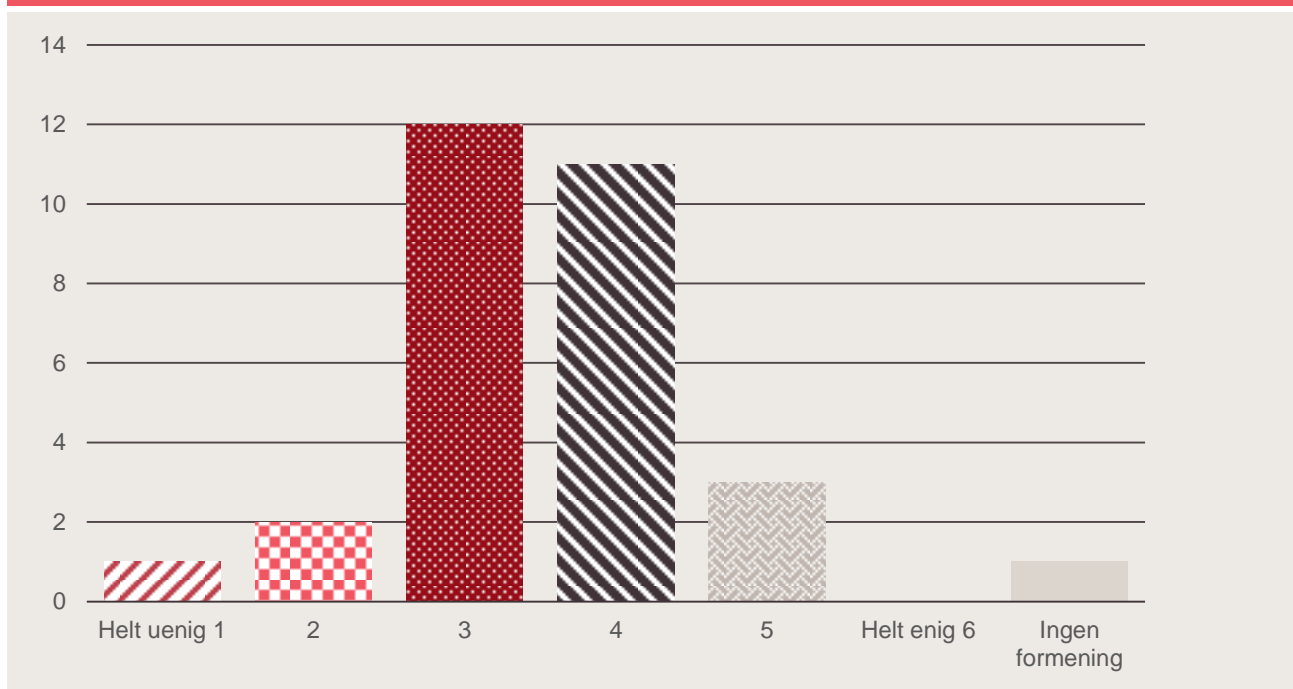
Kilde: RRI 2017

Hovedtendensen fra spørreundersøkelsen er at medarbeidere opplever at det er lav terskel for kommunale instanser å melde inn en bekymring for et barn til barneverntjenesten. 23 av 30 (76 %) oppgir verdiene 4 til 6 (helt enig). For påstanden om det er lav terskel for private aktører å ta kontakt ved bekymring for et barn, varierer svarene noe mer. Ingen oppgir å være helt uenig, men 10 av medarbeiderne oppgir verdiene 5 og 6, mens hele 6 stykker oppgir at de ikke har en formening om påstanden.

Det ble også stilt spørsmål om de ansatte synes barneverntjenesten sørger for at andre tjenester har god informasjon om barnevernets oppgaver og roller.

Diagram 15 Svar på spørreundersøkelse om informasjon til andre tjenester

Barneverntjenesten sørger for at andre tjenester har god informasjon om barnevernets oppgaver og roller

Kilde: RRI 2017

Resultatet fra spørreundersøkelsen tyder på at medarbeidere vurderer det som at barneverntjenesten har noe å gå på når det gjelder å sørge for at andre tjenester har god informasjon om barnevernets oppgaver og roller. 23 av 30 gir påstanden verdien 3 og 4.

I de åpne kommentarfeltene i spørreundersøkelsen viser en rekke saksbehandlere til en rekke forbedringspunkter med tanke på tilgjengelighet og samarbeid med andre instanser. Flere viser til at informasjonsutvikling mellom de ulike instansene, hvor ansvarsområder og arbeidsmetoder tydeliggjøres. Andre peker også på at det barneverntjenesten i større grad kunne gjort seg synlige hos både private og offentlige aktører, og ved å ufarliggjøre barneverntjenesten senke terskelen for å ta kontakt ved bekymring.

5.4 Samarbeid med forvaltningen

5.4.1 Kommunens samarbeidssystem for barn og unge

Lørenskog kommune har utarbeidet en metodebok for «Når bekymringen melder seg». Metodeboken beskriver hvordan det tverrfaglige samarbeidssystemet i kommunen er organisert, og hvordan man skal gå frem ved bekymring for et barn. Boken er utviklet for ansatte i kommunen.

Metodeboken og opplæringsplanen til barneverntjenesten for 2016/17 viser til at Lørenskog er en del av regjeringens «modellkommunesatsning». Dette innebærer at kommunen mottar stimuleringsmidler for å utvikle gode modeller for tidlig intervensjon og systematisk oppfølging av

barn av psykisk syke og rusmisbrukende foreldre. Lørenskog har i den forbindelse utviklet og iverksatt modellen Tidlig intervensjon og langsiktig oppfølging (TILO). Dette er en tverrfaglig gruppe bestående av barnevern, helsestasjon, barnehage, PPT og psykisk helsetjeneste for barn, unge og voksne (PHBUV). Det vises til at gruppen har ansvar for å utarbeide tiltak i kommunen for tidlig intervensjon overfor risikobarn. Tidlig intervensjon i denne sammenhengen forstås som tidlig alder (0-3 år) og/eller tidlig faser i problemutviklingen (Lørenskog kommune 2016).

5.4.2 Rutiner for samarbeid i barneverntjenesten

Rutinehåndboken tar for seg en rekke oppgaver barneverntjenesten skal gjennomføre i forbindelse med «Samarbeid med forvaltningen». Dette inkluderer deltagelse i forum med utgangspunkt i et dokumentert risikoområde, møter for avklaring av samarbeidsprosedyrer og samarbeid i forbindelse med enkeltsaker.

I tabellen under er alle de ulike oppgavene som er oppgitt som samarbeidsoppgaver, gjeldende rutiner og hvem i barneverntjenesten som har ansvaret for gjennomføringen.

Tabell 7 Barneverntjenestens samarbeidsrutiner

Samarbeidsoppgaver	Rutiner	Deltar fra barnevern
Tverrfaglige møter (TFM)	<ul style="list-style-type: none"> Barneverntjenesten deltar i alle tverrfaglige møter i skole, barnehage og helsestasjon TFM har en høy prioritet Skoler hver 4. uke Barnehager hver 6. uke Helsestasjon hver 8. uke 	<p>Alle saksbehandlere i barneverntjenesten</p> <p>Fordeles av fagleder</p>
Vold- og overgrepsteamet	<ul style="list-style-type: none"> Barneverntjenesten deltar med to representanter i kommunens vold og overgrepsteam. Barnevernet leder møte 	Fagkonsulent barnevern
Samarbeidsforum kommunen og BUP	<ul style="list-style-type: none"> Barneverntjenesten deltar i drøftingsmøter med helse og omsorg, forebyggende helse og BUP Barn med omfattende tjenestebehov drøftes anonymt Månedlig 	Assisterende barnevernsjef
Bistå politiet ved avhør på Barnehuset	<ul style="list-style-type: none"> Bvtj bistår ved forespørsel fra politiet En rekke rutiner for denne oppgaven, barneverntjenestens oppgaver varierer fra sak til sak 	Saksbehandlere
Deltagelse under politiavhør	<ul style="list-style-type: none"> Deltar ved politiavhør av barn Skal ivareta barnets rettigheter i 	Saksbehandlere

	prosessen dersom foreldre ikke kan være tilstede	
Forliksrådet og Ungdomsstraff	<ul style="list-style-type: none"> • Barneverntjenesten deltar i møter og bidrar i tilretteleggingen av gjennomføringen rundt hver enkelt ungdom • Både private og offentlige aktører deltar i prosessen 	Saksbehandlere
Ungdomsoppfølging		
Domstolene	<ul style="list-style-type: none"> • Barneverntjenesten samarbeider med domstolene i saker der barnets interesser berører • Opplyser om fakta om barn eller familier barneverntjenesten har hatt kontakt med • Kontaktperson vitner ved behov 	
Deltagelse i nasjonalt utviklingsarbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Engasjerer seg i nasjonalt og internasjonalt utviklingsarbeid der tjenesten blir invitert til dette 	Ledergruppa vurderer prosjekt og fordeler dette til saksbehandlere

Kilde: Lørenskog kommune 2016

Assisterende barnevernleder forteller i intervju at Forebyggende psykisk helsetjeneste (FHP) har meldt fra om at det er noen utfordringer i samarbeidet med barneverntjenesten i enkelte saker. Det vil bli gjennomført felles kurs vedrørende tverrfaglig samarbeid og taushetsplikt. Det er også planlagt møter for å sikre en felles forståelse.

5.4.3 Tverrfaglige møter

En av oppgavene som oppgis er tverrfaglige møter med barnehager, skoler og helsestasjon. Ifølge rutinebeskrivelsen har disse møtene en høy prioritet og skal gjennomføres henholdsvis hver 4., 6. og 8. uke. Ansvar for de ulike skolene, barnehagene og helsestasjonene blir fordelt mellom medarbeiderne i tjenesten.

Barnevernleder viser i intervju til at barneverntjenesten alltid tilstreber å møte i tverrfaglige møter og at dette har en meget høy prioritet. Møtene oppleves som nyttige fra barneverntjenestens side. Barnevernleder påpeker imidlertid at møtehyppigheten og motivasjon for gjennomføringen synes å variere noe fra skole til skole, og viser til at enkelte møter blir avlyst fra skolens side.

For å undersøke om møtene ble gjennomført i praksis ble medarbeidere i barneverntjenesten i spørreundersøkelsen bedt om å vurdere påstanden «Tverrfaglige møter gjennomføres oftest etter planen». Medarbeiderne svarer at møtene oftest gjennomføres etter planene, hvor 24 av 30 oppgir at de er delvis eller helt enig (4-6).

I de åpne kommentarfeltene i undersøkelsen peker en rekke saksbehandlere at det ville vært hensiktsmessig med ytterligere tverrfaglig samarbeid. Blant annet nevnes det at ytterligere utadrettet arbeid fra barneverntjenesten, slik at informasjon om hva barnevernet er og gjør blir tydelig kommunisert til alle aktører som er i møte med barn og unge. Det pekes også på at barnevernet er avhengig av at instansene melder ifra ved bekymring for barn for å kunne komme tidlig inn og hindre skjevutvikling, og at det er et forbedringspotensiale på dette hos særlig barnehager og helsestasjonene.

5.5 Revisjonens vurdering

Undersøkelsen viser at barneverntjenesten i Lørenskog har en rekke rutiner og retningslinjer for sitt forebyggende arbeid, da særlig gjennom arbeidsoppgavene som er beskrevet i barneverntjenestens rutinehåndbok. Barneverntjenesten er også involvert i kommunens tverrfaglige system for barn og unge, med blant annet forebyggende innsats gjennom TILO-modellen og tverrfaglige møter. Revisjonen vurderer det slik at barneverntjenesten har forankret tydelige og konkrete rutiner for sitt forebyggende arbeid.

Videre viser undersøkelsen at tjenesten har flere tiltak for å bidra til en tilgjengelig barneverntjeneste og dermed en lav terskel for å ta kontakt ved bekymring for et barn. Blant annet er det etablerte treffpunkter mellom barneverntjenesten og barnehage, skole og helsetjenester. Tverrfaglige møter har en høy prioritet og oppleves som viktige.

Undersøkelsen viser at til tross for etablerte rutiner, er det potensiale for forbedring på dette området. Barnevernets statistikk over meldere viser at det meldes lite fra barnehager i Lørenskog, sammenlignet med blant annet skole. Fra barnevernets ståsted er erfaringen at enkelte barnehager har for høy terskel for å ta kontakt med barnevernet. Undersøkelsen viser at tjenesten selv også burde være mer utadrettet i sin virksomhet, og i større grad informere om barnevernet og dets oppgaver. Revisjonen vurderer det slik at det kan være grunn til bekymring rundt det forhold at meldinger til barnevernet i liten grad kommer fra barnehagene. For kommunen kan det være grunn til å gå nærmere gjennom dette og iverksette de tiltak som de anser nødvendig.

6 INTERNKONTROLL I BARNEVERN TJENESTEN

6.1 Kriterier internkontroll

Med internkontroll menes det administrative kontrollansvaret, det vil si systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetenes aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov (Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) 2005, § 3).

COSO-rammeverket definerer internkontroll som en prosess, gjennomført av virksomhetens styre, ledelse og ansatte som er utformet for å gi rimelig sikkerhet vedrørende måloppnåelse innen målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og overholdelse av lover og regler. Denne definisjonen vektlegger at internkontroll må forstås som en prosess som er utformet for å gi rimelig sikkerhet for måloppnåelse, og at internkontrollprosessen tilpasses og justeres i tråd med endrede forutsetninger, rammer og risikoer. Med andre ord må internkontrollen tilpasses den enkelte virksomhet og de oppgaver den utfører.

COSO-rammeverket understreker betydningen av fem integrerte komponenter i internkontrollen: En god internkontroll består av et godt kontrollmiljø, risikovurderinger, etablering og gjennomføring av aktuelle kontrolltiltak, god kommunikasjon og informasjon og aktiv oppfølging fra ledelsen (COSO 2013, 1996).

Det er den øverste ledelsen som fastsetter tonen om viktigheten av internkontroll på toppen av organisasjonen, herunder forventninger til ønsket adferd. Øvrige ledere forventes å forsterke disse forventningene nedover i organisasjonen. Med andre ord er ledelsens holdninger, adferd og forventninger avgjørende for organisasjonens kontrollmiljø. Gode systemer og rutiner for internkontroll er ikke tilstrekkelig, disse må etterleves og følges opp i praksis. Kommuneloven § 23 nr. 2 gjør det klart at rådmannen har ansvar for å føre betryggende kontroll med administrasjonens virksomhet, og herunder etablere tilfredsstillende rutiner for internkontroll. I praksis kan dette være delegert til underordnet virksomhetsleder.

6.1.1 Internkontroll etter barnevernloven

Kommunen er ansvarlig for å utføre de oppgavene som etter barnevernloven ikke er lagt til et statlig organ, jf. barnevernloven § 2-1.

Kommunen er også pålagt å ha internkontroll som sikrer at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov, jf. barnevernloven § 2-1, annet ledd. Det kreves at kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll.

Kravene til kommunens internkontroll er fastsatt i forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester (Forskrift av 14. desember 2005 om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester nr. 584). Forskriften legger opp til en

tematisk oppfølging og kontroll av barneverntjenestens virksomhet (Norsk lovkommentar, barnevernloven § 2-1, note 22).

I forskriftens § 4 stilles det en rekke konkrete krav til internkontrollen. Som et minimum skal barneverntjenestens internkontroll:

- a) beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,
- b) sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,
- c) sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,
- d) sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,
- e) gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,
- f) skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,
- g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen,
- h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten.

Internkontrollen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig, jf. forskrift § 5. Videre kreves det at internkontrollen skal kunne dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av barneverntjenestens størrelse, aktiviteter og risikoforhold. Barneverntjenestens størrelse vil blant annet ha betydning for omfang av internkontrollen og hvor mye som nedfelles skriftlig (veileder).

På bakgrunn av dette utledes følgende kriterier:

Problemstilling 4	Revisjonskriterier
I hvilken grad har barneverntjenesten etablert et tilfredsstillende system for internkontroll og følges det i praksis?	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Internkontrollen skal kunne dokumenteres, være oppdatert og tilgjengelig (§5) ➔ Internkontrollen skal være i henhold til kravene satt i forskrift om internkontroll § 4 (a-h)

6.2 Funn internkontroll

6.2.1 System for internkontroll

Lørenskog har rapportert til KOSTRA at barneverntjenesten har et system for internkontroll.

Revisjonen har mottatt dokumentet «Internkontroll for barneverntjenesten». Dokumentet ble sist revidert i mars 2017. Internkontrolldokumentet beskriver kommunens ansvar for internkontroll etter barnevernloven § 2-1, samt forskrift om internkontroll i barneverntjenesten. Som vist i skjermbildet av innholdsfortegnelsen til internkontrollen, besvarer dokumentet punktvis hvordan barneverntjenesten i Lørenskog ivaretar forskrift om internkontroll § 4 a-h.

Internkontrolldokumentet beskriver også arbeidsoppgaver, rolle- og ansvarsfordelinger i de ulike oppgavene og tiltak for å sikre at barneverntjenesten ivaretar kravene satt gjennom både barnevernlov og forskrift om internkontroll. Dokumentet inkluderer avviksskjema og rutiner for gjennomgang av internkontroll. Det er vedlagt opplæringsplan, oversikt over fagdager hvor internkontroll er temaet og underskriftsskjema for å sikre at alle ansatte har lest internkontrolldokumentet.

Lørenskog barneverntjeneste har også utarbeidet en rutinehåndbok. Rutinehåndboken tar for seg alle oppgaver etter barnevernloven, og inkluderer beskrivelser av ansvarsfordeling ved de ulike oppgavene saksbehandlingsprosessene. Rutinehåndboken presiserer at rutinene skal sikre at saksbehandlingen utføres i tråd med formålet i Lov om barneverntjenester § 1-1.

Rutinehåndboken følger systematisk forskrift om internkontrolls punkter, som vist i figur 5.

Figur 3 Innholdsfortegnelse internkontroll

Innholdsfortegnelse	
1	Kap. 1 3
	Lov om barneverntjenester (barnevernloven)..... 3
	Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester..... 3
2	Kap. 2 4
	2 A Barneverntjenestens organisering, oppgaver og formål. 4
	2 B: Tilgang til lover og forskrifter 5
	2 C: Nødvendig kompetanse 5
	2 F: Risikoanalyse..... 7
	2 G: Tiltak for å forebygge, avdekke og rette opp brudd på lov og forskrift..... 15
	2-H: Overvåking av internkontrollen 15
	2 I: Dokumentasjon..... 16
	2 J: Tiltak for å forebygge, avdekke og rette opp brudd på lov og forskrift..... 16
3	Organisasjonskart barneverntjenesten..... 17
	3.1 Organisasjonskart 17
	3.2 Leder av barnevernadministrasjonen 17
	3.3 Avviksskjema 18
	3.4 Opplæringsplan for 2016/17 19
	3.5 Rutinehåndbok for barneverntjenesten. 20
	3.6 Bekreftelse for lest internkontroll og Rutinehåndbok for barneverntjenesten juni 2016..... 21

Kilde: Skjermtklipp Internkontroll barneverntjenesten 2017

Leder barneverntjenesten understreker i intervju at internkontrollforskriften er en bærebjelke for internkontrollen i barneverntjenesten.

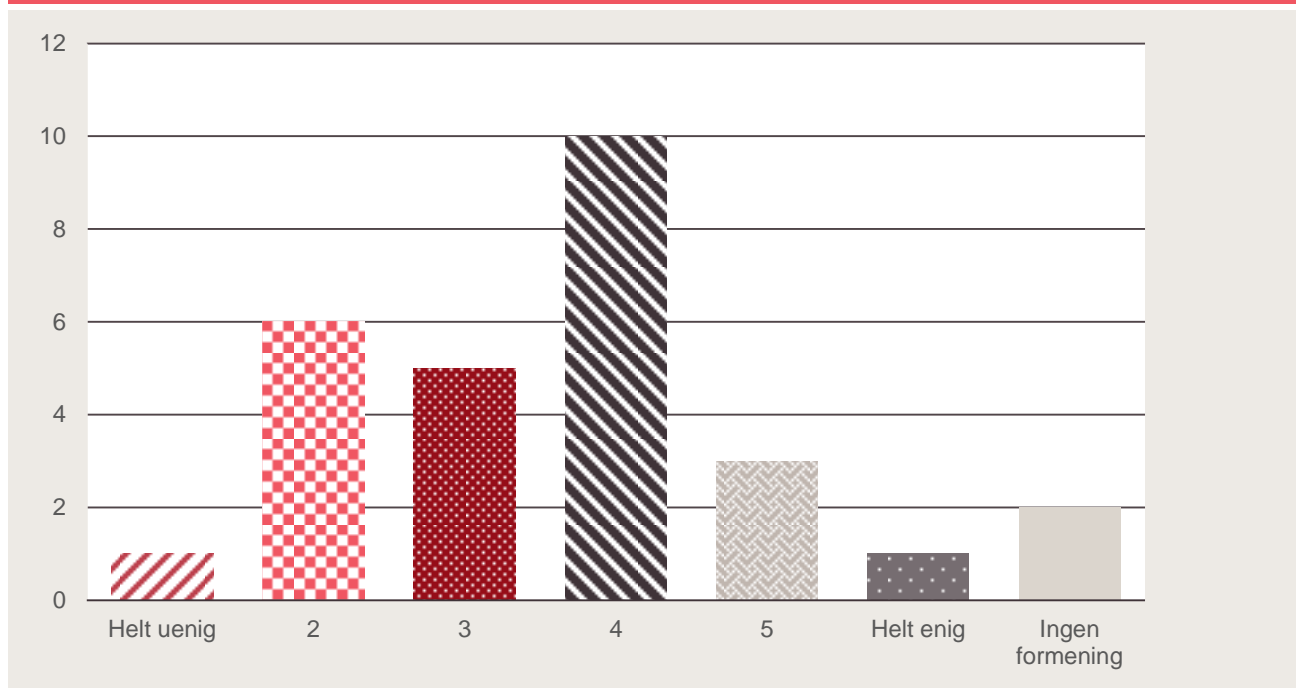
6.2.2 Organisering, oppgaver og ansvarsområder

Som vist i kapittel 3 (s. 7) jobber Lørenskog barneverntjeneste etter generalist-modellen. Ved generalist-modellen jobber alle saksbehandlere med alle faser i saken, fra undersøkelse til gjennomføring av enkle tiltak og oppfølging av vedtak. Til sammenligning kan man jobbe i team, delt etter de ulike oppgavene, undersøkelsesteam, oppfølging av vedtak og omsorgsteam. Leder forteller i intervju at det er fordeler og ulemper med alle organiseringsformer. Det positive med generalist-modellen er at saksbehandlere får jobbe med alle oppgaver i sitt fagområde barnevern og får en høy grad av kontinuitet på sakene. Med team-inndeling vil man få en mer spisset kompetanse som kan være hensiktsmessig. Barnevernleder forteller at i forbindelse med omlokalisering i august også vil være naturlig å se på om det er behov for mer spesialisert organisering.

Medarbeidere i barneverntjenesten rangerte «Nåværende organisering av tjenesten er den beste for å løse oppgave vi har» på en skalaen 1 (helt uenig) til 6 (helt enig) i en spørreundersøkelse.

Diagram 16 Svar spørreundersøkelse om organisering

Nåværende organisering av tjenesten er den beste for å løse oppgavene vi har (N= 30)

Kilde: RRI 2017

Saksbehandlerne er delt i synet på om nåværende organisering er den beste for å løse oppgavene. Om lag halvparten av saksbehandlerne (14) er helt eller delvis enig i påstanden, mens noe under halvparten (12) i ulik grad er uenig

På et åpent spørsmål om hvordan de opplever egen arbeidshverdag, oppgir en rekke av medarbeiderne at de opplever det som positivt at de har en variert og spennende arbeidshverdag. Samtlige av de som svarte på spørsmålet (18 stykker) trekker imidlertid frem utfordringer med stort arbeidspress i perioder og for liten tid for å løse alle oppgavene.

I spørreundersøkelsen vurderte også medarbeidere om de opplever at ansvar, oppgaver og roller er tydelig avklart i tjenesten. Ingen av medarbeiderne oppgir at de er helt uenig eller ganske uenig (verdi 1 og 2), men hovedvekten oppgir verdiene 5 og 6.

6.2.3 Sikre tilgang og kunnskap om lovverk

Internkontrollforskriften slår fast at barneverntjenesten skal sikre at arbeidstakere har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder barneverntjenesten.

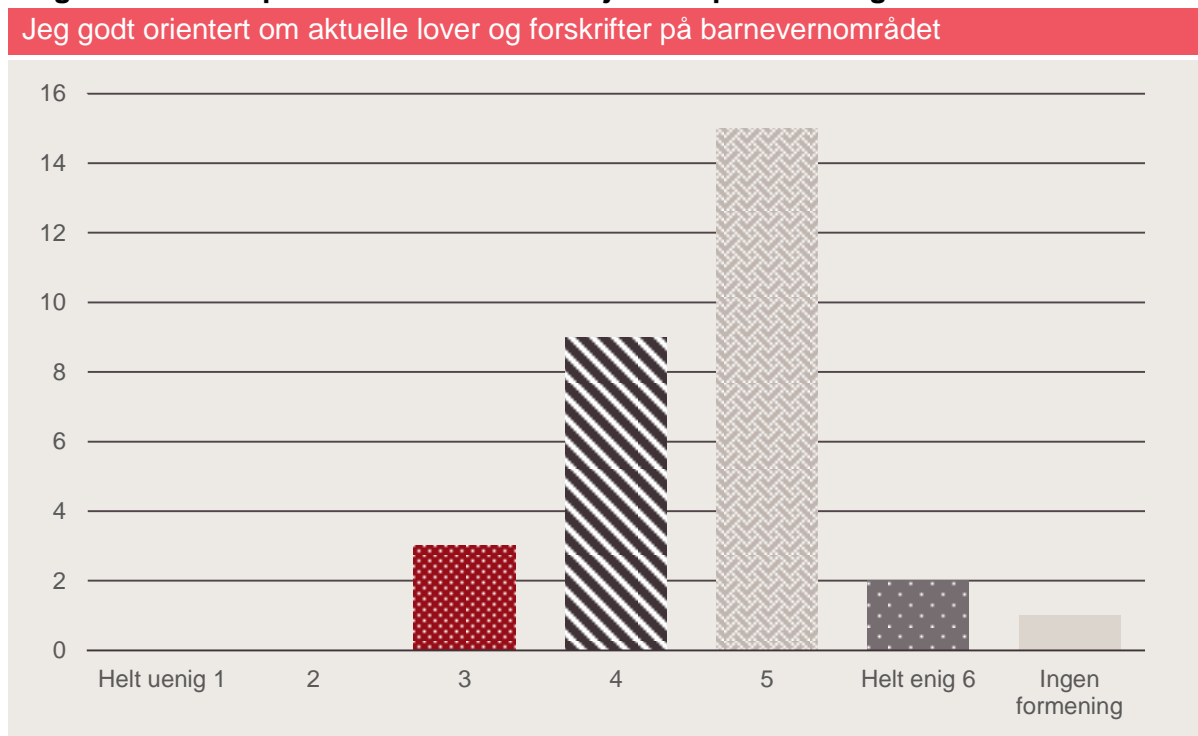
Lørenskog barneverntjenesten svarer dette ut i interkontrollokumentet med at barneverntjenestens ansatte har tilgang på:

1. Abonnement på Lov om barneverntjenester samt forskrifter, som sikrer alltid nyeste utgave på alle kontorer.
2. Papirutgaver/nettutgave av sentrale forskrifter, rundskriv og veiledere fra Barne- og likestillingsdepartementet.
3. Boka Barnevern 2012-2014 (Holmstedt) er tilgjengelig i bokhylle og hos lederteam.
4. Barnevernloven med kommentarer (Ofstad/Skar) 6. utgave 2015 er tilgjengelig i bokhylle og hos lederteam.
5. Internett-tilgang til Lovdata og Buf-etat
6. Juridisk bistand/ konsultasjonsmuligheter gjennom barneverntjenestens jurist via fagkonsulenter/barnevernsjef.
7. Endringer i lovverk og regelverk, særlov og lignende formidles løpende på interne møter, med elektroniske linker til relevante nettsider.

Assisterende barnevernleder viser også til at det er ukentlige møter hvor de ansatte får undervisning og fagpåfyll. Når det er oppdateringer i regelverk sendes dette ut til alle ansatte, og i mange tilfeller gjennomgått som kurs eller fagdag med advokat.

Medarbeidere i barneverntjenesten ble spurt om å rangere hvorvidt de mente at de var godt orientert på aktuelle lover og forskrifter på barnevernområdet.

Diagram 17 Svar spørreundersøkelse om kjennskap til lover og forskrifter

Kilde: RRI 2017

Spørreundersøkelsen viser at de fleste av medarbeiderne opplever at de er godt orientert om aktuelle lover og forskrifter på barnevernområdet. Ingen oppgir at de er helt uenig i påstanden, og hovedtyngden oppgir verdiene 4 og 5.

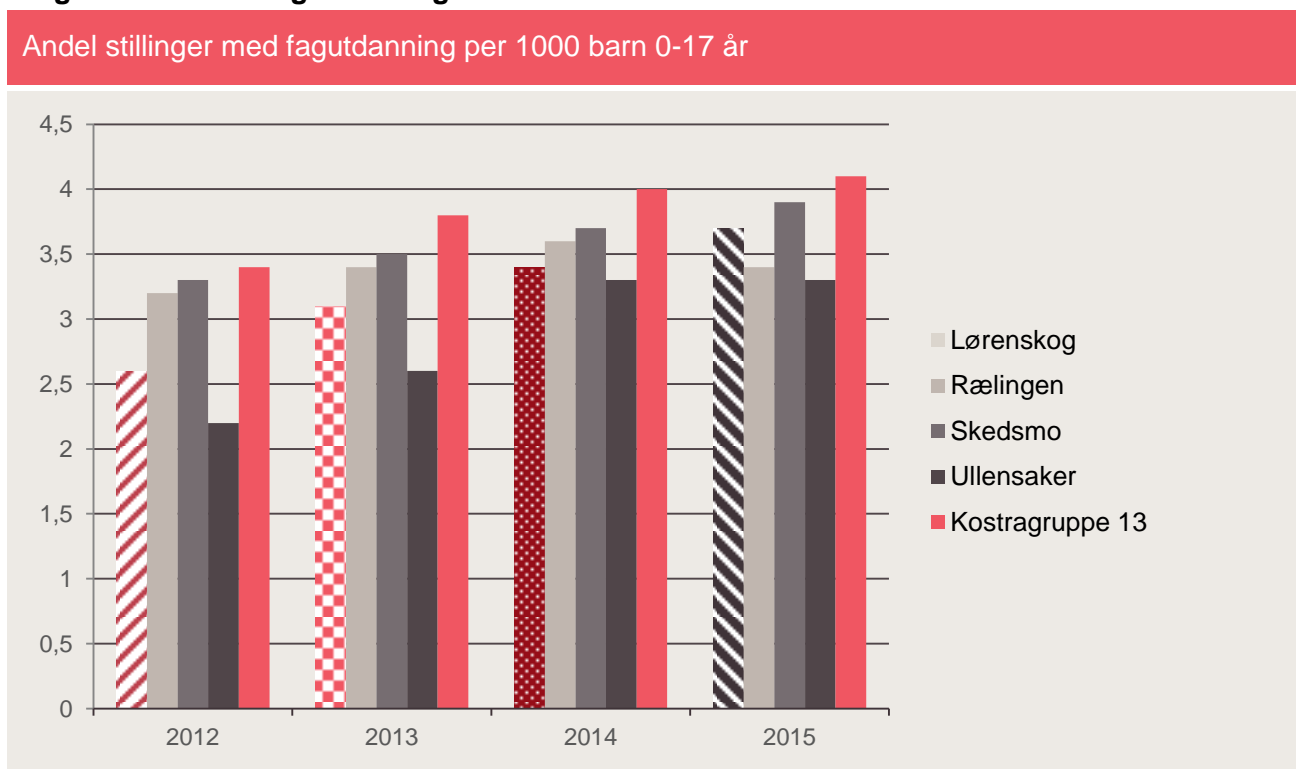
6.2.4 Nødvendig kompetanse

Barneverntjenesten skal sørge for at arbeidstakere har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll.

Grunnkompetanse

Alle saksbehandlere i Lørenskog barneverntjeneste innehar grunnkompetanse i form av bachelor i barnevern eller sosialt arbeid. Barnevernsjef og assisterende barnevernsjef har også videreutdanning i barnevernledelse. De som er fagledere har videreutdanning i veiledning og familieveiledere har gjennomført videreutdanning i familierapi.

Diagram 18 Andel fagutdanning

Kilde: RRI 2017

Som tabellen viser har det vært en utvikling i andelen stillinger i barneverntjenesten med fagutdanning. Tjenesten har gått fra å ha en andel på 2,6 per 1000 barn mellom 0–17 år i kommunen i 2012, til 3,7 i 2016. Tabellen under viser medarbeidere i barneverntjenesten fordelt på type utdanning.

Utdannelse fagpersonell	2016-2017
Barnevernspedagog	17
Sosionom	7
Barnevernkonsulent	2
Tverrfaglig spesialutdanning	8
Familieterapi	3
Psykologspesialist	1
Spesialpedagogikk	1

Kilde: Lørenskog barneverntjeneste 2016

Kurs og videreutdanning

Det oppgis i oversikten over medarbeidere i barneverntjenesten at alle har gjennomført en rekke videreutdanninger og kursing i tillegg til sin grunnkompetanse.

Det vises til at barnevern-kontorets kursmidler forvaltes i tråd med sektorens virksomhetsplan etter drøftinger i lederteamet, hvor midlene skal brukes til relevant videreutdanning, ekstern/intern opplæring. Det vises til at det er både en kollektiv opplæringsplan for hele kontoret og at eventuell individuell videreutdanning drøftes i medarbeidersamtaler.

Det er satt opp en plan for videreutdanning for 2016/2018 for en stor del av de ansatte i barneverntjenesten. Disse skal ta videreutdanning i verktøyene og temaene:

- Familieterapi
- Marte Meo
- Videreutdanning i traumesensitivt barnevern
- Mastergrad i barnevern
- Psykologspesialist
- Kvello-modellen (9 ansatte)
- Barnesamtalen (6 ansatte)

Internkontrolldokumentet slår fast at personalet vurderes å inneha tilstrekkelig kompetanse. Det presiseres at ny kunnskap på barnevernområdet også fordrer ny kompetanse, og at kompetansebehovene må vurderes fortløpende.

Assisterende barnevernsjef peker i intervju at kurs i plenum er en viktig kilde til kompetanseheving, som i tillegg skaper en felles forståelse og kultur i motsetning til individuell videreutdanning. Plan for fagdager og personalmøter høst 2016 og vår 2017 viser at tjenesten skal gjennomgå en rekke temaer. Planen viser at det ukentlig gjennomføres fagmøter hvor både rutinegjennomganger, eksterne foredrag og oppdateringer på barneverfaglige temaer. Noen av temaene for 2016-2017 er blant annet:

- Hjemmebesøk som metode
- «Mitt liv»

- Barns medvirkning i barnevernssaker
- Dokumentasjon- hvordan skrive og journalføre
- Vold i nære relasjoner
- Radikalisering
- Hva er nytt i Kvello 2015?
- Omsorgsstiler
- Opplæring i e-arkivet
- Psykisk helse
- Samarbeid mellom barnevern og skole
- Besøk fra Alternativ til vold
- Barnesamtalen
- Helsesøster-barnevern

Saksbehandlere ble spurt om å ta stilling til påstandene om det legges til rette for de kan ta kurs og/eller videreutdanning og om kompetansehevende tiltak har en høy prioritet i tjenesten, hvor 1 var helt uenig og 6 var helt enig.

Diagram 19 Svar spørreundersøkelse om kompetansehevende tiltak, kurs og utdanning

Kompetansehevende tiltak har høy prioritet i tjenesten/ Det legges til rette for at jeg skal kunne ta kurs og/eller videreutdanning (n=30)

Kilde: RRI 2017

Medarbeidere i Lørenskog barneverntjeneste synes i all hovedsak å oppleve at det legges til rette for at de skal kunne ta kurs/videreutdanning og at kompetansehevende tiltak har en høy prioritet i tjenesten.

Rekruttering

Med tanke på rekruttering viser internkontrolldokumentet til at det søkes etter personer med relevant høyskoleutdanning. Barnevernsjef peker i intervju på at det er enkelte utfordringer knyttet til rekruttering. Han viser til at det hadde vært ønskelig med flere menn og flere med en annen bakgrunn, men at dette har vist seg vanskelig. Barnevernleder trekker frem flere elementer som han mener kan skape utfordringer for rekrutteringen. Han peker på at:

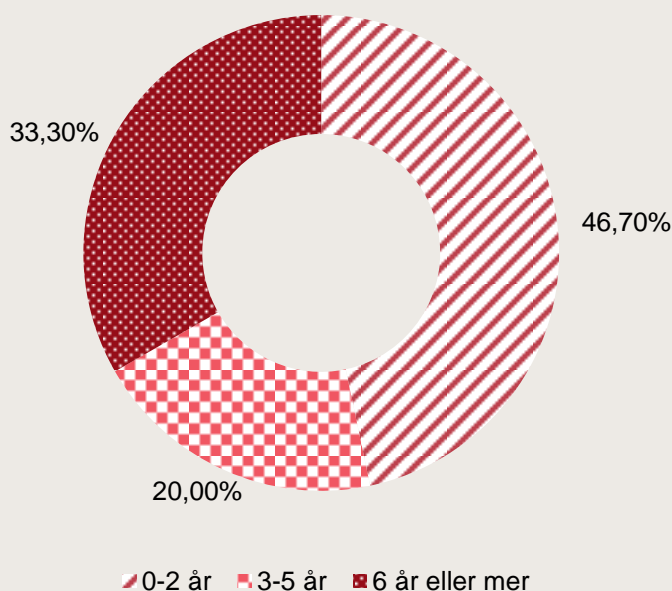
- Lørenskog ligger lavere lønnsmessig enn nabokommunene som Skedsmo og Oslo, og Lørenskog kan bli valgt unna av søkere av den grunn. Dette forholdet er ledere og arbeidsgiverseksjonen i kommunen informert om.
- Vanskelig å rekruttere erfarne saksbehandlere.

Leder påpeker at på den andre siden så opplever tjenesten liten grad av turn-over, de som begynner å jobbe ved tjenesten blir.

I spørreundersøkelsen oppgir de ansatte hvor mange år de har jobbet i Lørenskog barneverntjeneste. Som vist i figuren under har rundt 46 % av medarbeiderne i Lørenskog barneverntjeneste jobbet der i under 2 år.

Diagram 20 Ansiennitet

Hvor lenge har du jobbet i barneverntjenesten? (N=30)

Kilde RRI 2017

Assisterende leder peker i intervju på at ved utlysning av nye stillinger en positiv trend med tanke på antall kompetente søkere. Det er imidlertid en trend at søkere er relativt nyutdannet eller uten erfaring fra barneverntjeneste. Både leder og ass. leder påpeker at det tar rundt to år å bli selvstendig og trygg i stillingen som saksbehandler. Dette henger noe sammen med generalist-modellen, som fordrer at man kjennskap til alle av barneverntjenestens oppgaver.

Enkelte av medarbeiderne i barnverntjenesten viser i svarene fra spørreundersøkelsen at det kan være utfordrende med mange relativt nye ansatte på kort tid. Det pekes blant annet på at arbeidsbelastningen for de litt mer erfarne kan bli noe større, da det er de som får de mest komplekse sakene.

6.2.5 Medvirkning

Barneverntjenesten skal sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes.

Internkontrollen viser til at saksbehandlere medvirker gjennom deltagelse i forum som saks- og prosess-, og kollegaveiledning, fagmøter og internseminarer. Det vises også til at kollegialt samarbeid og konsultasjon bidrar til erfaringsdeling.

Oppdragstakere følges opp med veiledning/møter med saksbehandlere og medvirker gjennom skriftlig og muntlig rapportering. Med tanke på innleide konsulenter bekrefter barnevernsjef at disse i stor grad arbeider selvstendig, og i mindre grad har mulighet til å bidra inn i den ordinære barneverntjenesten erfaringsgrunnlag. På samme måte vil de i mindre grad være del av det kollegiale felleskapet og barneverntjenestens etablerte kultur.

6.2.6 Brukermedvirkning

Interkontrollforskriften slår fast at barneverntjenesten skal gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten.

Lørenskog barneverntjeneste har gjennomført en brukerundersøkelse, hvor 64 barn og unge som har hatt vedtak gjennom barneverntjenesten har respondert.

Figur 4 Brukerundersøkelse barnevern

	Resultat	Mål	Status
Tilgjengelighet	5,0	4,7	
Informasjon	4,6	4,7	
Respektfull behandling	4,6	4,7	
Pålitelighet	5,1	4,7	
Brukermedvirkning	4,3	4,7	
Samarbeid	4,7	4,7	
Resultat for brukerne	4,1	4,7	
Helhetsvurdering	4,1	4,7	
Tilgjengelighet (barn/unge**)	3,0	-	
Informasjon (barn/unge)	3,1	-	

	Resultat	Mål	Status
Respektfull behandling (barn/unge)	3,0	-	
Brukermedvirkning (barn/unge)	2,9	-	
Tiltaksplan (barn/unge)	2,6	-	
Resultat for brukerne (barn/unge)	2,7	-	

*64 respondenter

**Barn/unge som er under tiltak i barnevernet

Kilde: Skjermutklipp Årsrapport 2016 Lørenskog kommune

Rådmannen kommenterer undersøkelsen i årsrapporten, og viser til at det er positivt at foreldre opplever barneverntjenesten som tilgjengelige, pålitelige og samarbeidsvillige. Det vises imidlertid at unge er mer negative i sine besvarelser, og at det skal jobbes målrettet med dette i 2017 med blant annet utarbeidelse av en kvalitetsplan (Lørenskog kommune 2016).

Internkontrolldokumentet til barneverntjenesten beskriver at kommunen bør innhente tilbakemelding på erfaringer fra både brukere og samarbeidspartnere av barneverntjenesten. Her er det beskrevet at det er systematisk evaluering av alle tiltak. Barneverntjenesten har innført metodikken kalt «Mitt Liv» hvor barnas medvirkning er et sentralt element. Det er beskrevet som tiltak at det skal utarbeides et spørsmålsverktøy for foreldre og barn for tilbakemelding til barneverntjenesten ved avslutning av kontakt.

Det forklares i intervju med assisterende barnevernleder at det alltid er et ønske om å gjøre enda mer sammen med barn og ungdom. Hun presiserer at det en etisk vurdering ved enkelte tilfeller

hvor langt man kan gå i å involvere/samtale med barna, særlig der foreldrene ikke samtykker til dette. Lørenskog barneverntjeneste har en uttalt prioritering å snakke med barna i alle saker, også der foreldrene ikke er enig.

6.2.7 Risikovurdering

Forskrift om internkontroll § 4- f slår fast at barneverntjenesten skal skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav.

Barneverntjenesten har trukket frem til sammen 22 risikoområder i sin dokumenterte internkontroll. Områdene omfatter risikoområder knyttet til spesifikke krav i barnevernloven, til mer generelle risikoområder i en saksbehandlingsprosess. Følgende områder har blitt formulert:

- 1) Manglende kjennskap for prosedyrer for saksbehandling etter Lov om barneverntjenester
- 2) Tidsfrister i forhold til meldingsgjennomgang, barnevernundersøkelse og krav om gjenopptakelse av fylkesnemdsaker/ fremme saker som følge av akuttvedtak iht. Lov om barneverntjenester §§4-6, 2 ledd og 4-25.
- 3) Meldinger: Hvorvidt det treffes rett beslutning og om beslutningsgrunnlaget er tilstrekkelig. Melder mottar ikke tilbakemelding om behandlingen av bekymringsmelding.
- 4) Undersøkellesfrister kan overskrides. Manglende tilbakemelding til melder.
- 5) Manglende evaluering av hjelpetiltak for hjemmeboende barn.
- 6) Barn blir ikke hørt om tiltak eller får uttale seg før enn det fattes beslutning eller vedtak som berøre barnet (Bvl. §§4-3 og 6-3).
- 7) Avslutning av barnevernssaker. Hvorvidt brukeren har fått hensiktsmessig og tilstrekkelig hjelp før enn tiltak avvikles og saken avsluttes.
- 8) Tiltaksplaner: Mangel på planer og om disse er utarbeidet sammen med brukeren og om planene er tilstrekkelig målbare.
- 9) Manglende evaluering av hjelpetiltak hvor barn og foresatte medvirker.
- 10) Manglende tydelig dokumentering av evaluering av hjelpetiltak.
- 11) Manglende tilsyn i fosterhjem.
- 12) Taushetsplikt: Hvorvidt denne overholdes, men også om den denne praktiseres på en slik måte at den er til hinder for informasjonsflyt i forhold til samarbeidspartnere.
- 13) Eksterne med/tiltaks-arbeidere i forhold til taushetsplikt.
- 14) Flyt av dokumenter: Hvorvidt dokumenter kan komme på avveie i forbindelse med trykking, postsending, budtjeneste.
- 15) Elektronisk behandling av opplysninger/dokumenter, for eksempel e-post, Websak Fokus
- 16) Uvedkommende i kopi-/postrommet
- 17) Dokumentoppbevaring
- 18) Svikt i omsorgen for plasserte barn utenfor hjemmet
- 19) Taushetsplikt i forhold til studenter og innleide konsulenter
- 20) «Korridor-snakke» hvor uvedkommende kan fange opp hva som sies
- 21) Manglende kapasitet
- 22) Personvern

Alle risikoområdene har tiltak knyttet seg som skal bidra til at risikoene for hvert område reduseres.

Det blir forklart i intervju med leder at risikovurderingene er utarbeidet etter møter i ledergruppa, basert på erfaring, felles forståelse og sårbarhetsanalyser. Mange av punktene er generelle risikoområder innen barnevern og saksbehandling. Assisterende leder peker på at systematiske risikovurderinger gjøres i liten grad og at dette er noe tjenesten kan bli bedre på. Det vises blant annet til at fristoversittelser er et område med stor risiko, hvor det er behov for at barnevernet iverksetter hensiktsmessige tiltak.

Leder peker også på at det er spesifikke risikoområder med fagsystemet Familia, med tanke på sikkerhet. Han viser til avvik som ble avdekket i forbindelse med forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet og personopplysninger ikke er lukket av IKT-avdelingen, til tross for at dette er meldt fra.

6.2.8 Forebygge, avdekke og rette opp brudd

En viktig del av internkontrollen er å foreta regelmessige vurderinger av om barnevernets virksomhet er i samsvar med myndighetskrav. Sentralt i dette arbeidet er avviksrapportering, det vil si at brudd på lov/forskrift rapporteres til ledelsen (jf. krav i § 4-g). Både medarbeidere og oppdragstagere skal melde avvik.

Vedrørende avvikshåndtering forteller barnevernleder at det skal leveres et avviksskjema når det oppstår avvik. Det varierer imidlertid i hvilken grad saksbehandlere gjør dette. Avvik, og hva som betegnes som et avvik, skal være kjent for alle ansatte, men ifølge leder er forskjeller i hvor nært kjennskap medarbeiderne har til det. På spørsmål om barneverntjenesten bruker kommunens avvikssystem Compilo svarer barnevernleder at det i all hovedsak er avvik som trusler, ulykker og typiske HMS-avvik som registreres der. Det er imidlertid tanken at alle avvik skal inn dit.

Assisterende leder opplever at det er en lav terskel for medarbeidere å melde fra om behov for endringer i for eksempel rutiner og prosedyrer. Det samme gjelder hvis det skulle forekomme avvik, som for eksempel fristoversittelser eller ikke gjennomførte oppgaver. Assisterende leder opplever at alle i tjenesten er flinke til å be om hjelp ved behov og melde i fra hvis noe ikke går som planlagt.

Barnevernleder påpeker at selv om det er en opplevelse av kontroll og at internkontrollen blir fulgt opp, er det flere områder som kan forbedres. Leder viser blant annet til at det er ønskelig å i større grad kunne dokumentere hvordan ulike avvik har blitt behandlet og lukket. Selv om det gjøres tiltak ved avvik, som for eksempel endringer i rutinehåndbok, håndbok o.l., er det lite dokumentasjon av hvordan avvikene ble lukket. Det er nå ansatt en kvalitetsleder, som skal sørge for en ytterligere systematisk oppfølging av internkontrollen.

6.2.9 Overvåkning av internkontroll

Når internkontroll er etablert må det regelmessig undersøkes om den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring av tjenesten (§ 4-h).

Internkontrolldokumentet til Lørenskog barneverntjeneste beskriver en rekke tiltak for å sikre at internkontrollen fungerer som forutsatt. Det vises til at

- saksbehandlere og ansatte i merkantile stillinger har plikt til å skriftlig rapportere avvik i tjenestelinjen, eller direkte til barnevernsjef,
- saksbehandler har systematisk gjennomgang av sine saker med fagkonsulent i henhold til barneverntjenestens rutinehåndbok,
- fagkonsulenter rapporterer alle former for avvik, personalmessig og faglig, til barnevernsjef. Barnevernsjef er ansvarlig for iverksettelse av nødvendige korrigerende tiltak.
- fagkonsulenter/barnevernsjef gjennomfører ukentlig ledermøter for barneverntjenesten.
- det gjennomføres årlige interne seminarer hvor avvik eller tiltak for å unngå avvik gjøres til tema
- rapporter som følge av kontroller fra henholdsvis fylkesmannen, distriktsrevisjonen og kontrollutvalget gjennomgås i felles fag-/personalmøter.
- avvik registreres på eget skjema jf. rutinehåndbok. Avviket drøftes med tanke årsak og tiltak mellom saksbehandler, fagkonsulent og barnevernsjef. Barnevernsjef oppbevarer skjemaene.
- ledergruppa skal årlig systematisk gjennomgå internkontroll og avviksmeldinger for siste 6 måneder, samt dokumentasjonen for internkontroll.
- resultat av intern revisjon gjennomgås på personalseminar/personalmøte dersom det har betydning for hele kontoret. Medarbeidere signerer på mottatt informasjon om tjenestens internkontroll.

Barnevernleder forteller at tjenesten har en god kontroll og at avvik og utfordringer tas tak i. Det vises til at fagledere gjør systematiske kontroller av saksbehandlingen, og har god oversikt hvis det er noen som trenger å følges litt ekstra opp. Leder forklarer at hvis det er noen i tjenesten som synes å ha gjentatte avvik vil dette tas opp i ledermøte, og disse vil da få særskilt oppfølging. Fagledere følger også med i fagprogrammet Familia, som blant annet varsler om manglende eller utgåtte planer, og fristoversittelser. Assisterende barnevernleder påpeker også at en sak alltid har to saksbehandlere, som gir en kvalitetssikring av hver enkelt sak. I tillegg går assisterende barnevernleder igjennom og godkjenner alle vedtak som blir fattet.

Det påpekes i intervju at nyansatt kvalitetsleder vil ha som en av hovedoppgavene å kontinuerlig følge opp og overvåke internkontrollen.

6.2.10 Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljø er en vesentlig faktor for å forebygge sykefravær og turn-over, samt for å bidra til en effektiv virksomhet med trygge ansatte.

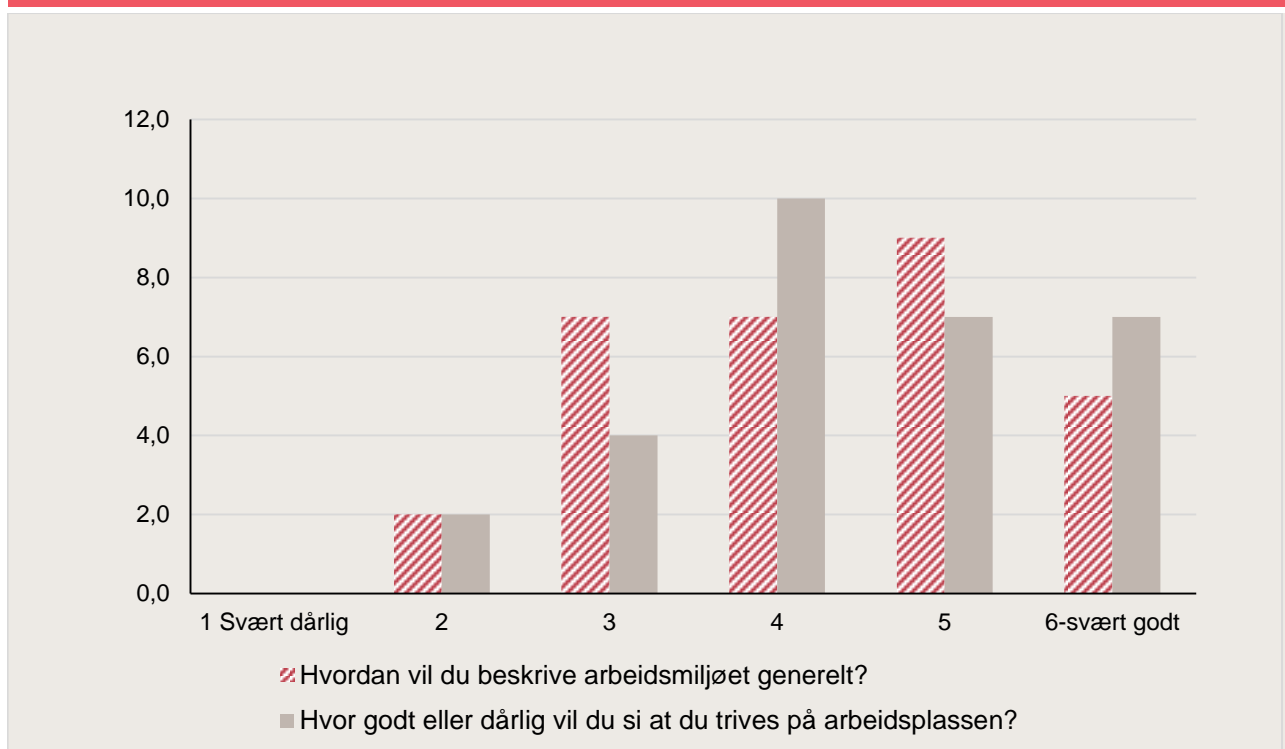
Svar fra spørreundersøkelsen gir et inntrykk av at det er ulike erfaringer på arbeidsmiljøet blant de ansatte. De fleste medarbeiderne påpeker at det er godt arbeidsmiljø i tjenesten og trekker frem gode kollegaer som et særlig positiv faktor for arbeidshverdagen. Det er imidlertid enkelte som også gir uttrykk for at tjenesten den siste perioden har hatt enkelte utfordringer med arbeidsmiljø.

Assisterende barnevernleder bekrefter i intervju at det vært noe uro i forbindelse med ansettelse av nye fagledere. Det presiseres at dette har blitt tatt tak i og mener at dette nå langt på vei har bedret seg.

I spørreundersøkelsen rangerte ansatte hvordan de ville beskrive arbeidsmiljøet og hvor godt de trives på arbeidsplassen på en skala fra 1-svært dårlig til 6 -svært godt.

Diagram 21 Svar på spørreundersøkelse arbeidsmiljø og trivsel

Hvordan vil du beskrive arbeidsmiljøet i tjenesten generelt/ Hvor godt trives du på arbeidsplassen? (n=30)

Kilde: RRI 2017

Som vist i figuren fordeler svarene seg relativt jevnt mellom verdiene 3 til 6. Undersøkelsen viser at arbeidsmiljøet generelt oppleves som ganske godt, men at det en del som mener at det fortsatt har et forbedringspotensiale. De fleste rangerer imidlertid egen trivsel på arbeidsplassen som høy, med 24 av 30 på verdiene 4, 5 og 6. Samlet sett gir svarene fra spørreundersøkelsen et inntrykk av at de fleste trives, til tross for enkelte utfordringer med arbeidsmiljøet den seneste tiden.

Både ansatte og ledere viser til at det til tider kan være belastende å jobbe i barneverntjenesten. Det vises både til krevende saker og til perioder med mye negativ mediedekning. Flere gir uttrykk for et behov for mer støtte og framsnaking hos andre instanser og nivåer i kommunen for den jobben som gjøres i barneverntjenesten.

6.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen vurderer det slik at Lørenskog barneverntjeneste har etablert et godt system for internkontroll. Rutinehåndbok og dokumentet «Internkontroll for barneverntjenesten» viser at tjenesten har svart ut og har rutiner for alle krav i internkontrollforskriften.

Det er positivt at tjenesten har et formelt høyt kompetansenivå, og at tjenesten har en rekke kompetansehevende tiltak for alle ansatte. Undersøkelsen viser også at det er lav terskel for å melde om avvik fra interne rutiner og lovkrav. Tjenesten har et system for kvalitetssikring av saksbehandling ved fagledere og ledere.

Tjenesten trekker imidlertid selv frem noen punkter som de ønsker å forbedre og utvikle, som oppfølgingen av avvik og dokumentasjonen av dette, og en ytterligere systematisk risikovurdering.

KILDER

Lover og forskrifter

Lov 25.september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (barnevernloven).

Forskrift 14. desember 2005 nr. 584 om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester.

Andre kilder

Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). *Internkontroll i barneverntjenesten i kommunene – en veileder*, 2006.

Barne-, ungdom- og familiedirektoratet (Buf-dir). *Saksutvikling i barnevernet*. Hentet fra bufdir.no, 2017

Barne-, likestilling og inkluderingsdepartementet (BLID) 2013. *Forebyggende innsats for barn og unge*. Rundskriv Q-16/2013.

Barne- og familiedepartementet (BFD). *Barnevernet og det forebyggende arbeidet for barn og unge og deres familier*. Rundskriv Q-25/2005, 2005

Solberg, Marte/COSO. *Intern kontroll et integrert rammeverk*. COSO-rapporten, Cappelen Akademisk forlag as, 1996.

NIRF. COSO. *Et integrert rammeverk, sammendrag*, 2013.

Direktoratet for økonomistyring. *Veileder i internkontroll*, DFØ 04, 2013.

KS effektiviseringsnettverk. *Sammenstillingsnotat*, 2015.

Riksrevisjonen. *Riksrevisjonens undersøkelse om det kommunale barnevernet og bruken av statlige virkemidler*. Dokument 3:15 2011-2012.

Kommunens dokumenter

Internkontroll barneverntjenesten, 2016

Metodebok tverrfaglig samarbeidssystem for barn og unge. Når bekymringen melder seg, 24.4.2015.

Opplæringsplan i barneverntjenesten, 2016.

Oversikt over meldere 2016.

Regnskapstall, 2016

Rutinehåndbok barneverntjenesten, 2016.

Årsrapport Lørenskog 2015 og 2016.

Revisjonens egne data

Romerike revisjon IKS. *Medarbeidere om barneverntjenesten*, RRI 2017.

Barneverntjenesten, intervju leder barneverntjenesten 26.4.2017.

Barnverntjenesten, intervju assisterende leder barneverntjenesten 26.6.2017.

OVERSIKT OVER DIAGRAM, TABELLER OG FIGURER

Diagram

Diagram 1 Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	8
Diagram 2 Andel barn med barneverntiltak ift. innbyggere 0–17 år	9
Diagram 3 Netto driftsutgifter per innbygger 0-17.....	12
Diagram 4 Netto driftsutgifter per barn i barnevernet 2013-2016.....	13
Diagram 5 Netto driftsutgifter per barn med tiltak	14
Diagram 6 Utgiftsbehov barnevern Lørenskog	15
Diagram 7 Antall barn med meldinger, undersøkelser og tiltak i Lørenskog 2013–2016	18
Diagram 8 Andel undersøkelser som førte til tiltak 2013-2016	19
Diagram 9 Andel henlagte undersøkelsessaker etter årsak 2016 (%)	20
Diagram 10 Andel undersøkelser henlagt hvor barnevernet anbefalte tiltak 2012-2016 (%)	21
Diagram 11 Fristetterlevelse meldinger	24
Diagram 12 Fristetterlevelse undersøkelsessaker	25
Diagram 13 Svar fra spørreundersøkelse om hjelpetiltak	30
Diagram 14 Svar fra spørreundersøkelse om tilgjengelighet	33
Diagram 15 Svar på spørreundersøkelse om informasjon til andre tjenester	34
Diagram 16 Svar spørreundersøkelse om organisering	42
Diagram 17 Svar spørreundersøkelse om kjennskap til lover og forskrifter	43
Diagram 18 Andel fagutdanning.....	44
Diagram 19 Svar spørreundersøkelse om kompetansehevende tiltak, kurs og utdanning.....	46
Diagram 20 Ansiennitet.....	47
Diagram 21 Svar på spørreundersøkelse arbeidsmiljø og trivsel	53

Tabeller

Tabell 1 Antall stillinger i barneverntjenesten 2013-2016	7
Tabell 2 Produksjonsindeks	16
Tabell 3 Budsjett og regnskapstall for barneverntjenesten i Lørenskog 2014-2016.....	16
Tabell 4 Nasjonale tall på undersøkelsessaker	17
Tabell 5 Oversikt over forebyggende oppgaver.....	29
Tabell 6 Oversikt over meldinger etter melder.....	31
Tabell 7 Barneverntjenestens samarbeidsrutiner	35

Figurer

Figur 1 Organisering Oppvekst og utdanning.....	5
Figur 2 Organisasjonskart barneverntjenesten.....	6
Figur 3 Innholdsfortegnelse internkontroll	41
Figur 4 Ansiennitet.....	47
Figur 5 Brukerundersøkelse barnevern	49

VEDLEGG 1

Lørenskog kommune

Romerike Revisjon IKS
Ringveien 4
2050 JESSHEIM

Saksbehandler / telefon
Arnfinn Heimstad / 67 93 43 13

Vår referanse:
17/1132- 3

Deres referanse:
FR 02-17/502-17

Dato:
13.09.2017

Foreleggelse - forvaltningsrevisjonsprosjekt om barneverntjenesten

Det vises til brev fra Romerike Revisjon IKS datert 30.08.17. Vedlagt til brevet følger forvaltningsrapport som høringsutkast: «Barneverntjenesten - organisering, ressursbruk, saksbehandling, forebyggende virksomhet og internkontroll».

Det vises videre til møtet med Romerike Revisjon IKS den 12.09.2017.

Romerike Revisjon IKS har gjennomført undersøkelse i forhold til fire problemstillinger:

1. Hvordan er barnevernet organisert, hva er ressursbruken og hva er omfanget av meldinger, undersøkelser og ulike hjelpetiltak i tjenesten i perioden 2013 – 2016.
2. I hvilken grad overholder barneverntjenesten tidsfrister for saksbehandlingen?
3. I hvilken grad har barneverntjenesten lagt til rett for å arbeide forebyggende?
4. I hvilken grad har barneverntjenesten etablert et tilfredsstillende system for internkontroll?

Rådmannen konstaterer at det er gjort en grundig revisjon basert på mandat gitt av kontrollutvalget. Rådmannen erfarer at det har vært en god prosess mellom revisjonen og barneverntjenesten og har følgende merknader til høringsutkastet:

1. Barneverntjenesten hadde en særskilt bemanningsmessig utfordring i 2016 grunnet høy andel av medarbeiderne som var i foreldrepermisjon, og det var krevende å dekke opp for ubesatte stillinger som følge av begrensninger i arbeidsmarkedet. Rådmannen merker seg at barneverntjenesten har en høyere andel undersøkelser som ikke har ført til tiltak sammenlignet med sammenligningskommuner. Kommunen har en lavere netto driftsutgift per barn i perioden 2013 – 2016 enn sammenligningskommuner.
2. Revisjonens undersøkelse viser at fristoverskridelser i barnevernundersøkelser økte fra 10 % i 2014 til 26 % 2016. Rådmannen merker seg særskilt revisjonens påpekning om barneverntjenesten ikke oppfyller lovkravet, og at dette i visse tilfeller kan føre til alvorlige konsekvenser for de barna det gjelder.
3. Rådmannen merker seg at barneverntjenesten har forankret tydelige og konkrete rutiner for sitt forebyggende arbeid, men at revisjonen er bekymret for at enkelte barnehager har for høy terskel for å ta kontakt med barnevernet. I denne forbindelse konstaterer rådmannen at revisjonen mener barneverntjenesten bør være mer utadrettet i sin virksomhet for å informere om barnevernet og dets oppgaver.
4. Rådmannen er tilfreds med at revisjonen vurderer at barneverntjenesten har et godt system for internkontroll og har rutiner for alle krav i internkontrollforskriften. Rådmannen er videre tilfreds

Postadresse:
Lørenskog kommune
Postboks 304
1471 Lørenskog

67 93 40 00
postmottak@lorenskog.kommune.no
www.lorenskog.kommune.no
Org.nr.: 842 566 142 (mva)

Besøksadresse:

Dokument-ID:
17/45236

med at revisjonen påpeker at barneverntjenesten har et høyt formelt kompetansenivå, og at tjenesten har en rekke kompetansehevende tiltak for alle ansatte. Videre merker rådmannen seg at ansatte i barneverntjenesten har en lav terskel for å melde avvik, samt system for kvalitetssikring av saksbehandlingen.

I sum mener rådmannen at revisjonen i sin rapport peker på enkelte sentrale utfordringer som det blir viktig å følge opp i tiden fremover, og at revisjonen har funnet sterke sider ved barneverntjenesten som det blir viktig å oppretthold og bygge videre på. Rådmannen vil bruke funnene i revisjonsrapporten i det videre i kvalitetsarbeidet i barneverntjenesten. Rådmannen mener det ikke er en automatikk i at ressurstilgang og kvalitet er sammenfallende. Tjenesten er i dag i prosess med å utarbeide en ambisiøs kvalitetsplan, og en viktig brikke i dette arbeidet var tilsetning av kvalitetsleder sommeren 2017 og en strukturell endring av ledergruppen.

Rådmannen legger stor vekt på at kommunen skal overholde lovkrav til saksbehandlingen. Det forventes færre foreldrepermisjoner i 2018 enn hva som har vært tilfellet de siste årene, og det er gjennomført tiltak for å styrke saksbehandlingskapasiteten.

Rapporten vil også bli fulgt opp i kommunens tverrfaglige samarbeidssystem om barn og unges oppvekstvilkår hvor alle kommunale tjenesteytere overfor barn og unge er representert – herunder også barnehagene. Bekymringsmeldinger til barnevernet vil bli gjenstand for drøftinger i dette systemet.

Med hilsen

Ragnar Christoffersen
rådmann

Arnfinn Heimstad
barnevernsjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

